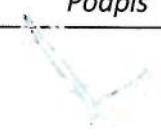

Zámer

podľa § 22 zákona 24/2006 Z.z. o
posudzovaní vplyvov na životné prostredie

Zhodnocovanie stavebných odpadov mobilný čelúšťový drvič J35

	<i>Meno</i>	<i>Dátum</i>	<i>Podpis</i>
Spracoval	Ing. Adam Čevela	24.08 2022	
Rozdeľovník:. 2x OU OSŽP Dunajská streda 1x EKOM PLUS s.r.o.		Číslo. projektu: 991-R22-Z	Výtlačok. číslo: 1.

OBSAH

Obsah	2
I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI	5
1. Názov (meno)	5
EKOM PLUS, s.r.o.	5
2. Identifikačné číslo.	5
3. Sídlo	5
4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa.	5
5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie.	5
II. Základné údaje o navrhovanej činnosti	6
1. Názov	6
2. Účel	6
3. Užívateľ	6
4. Charakter navrhovanej činnosti	6
5. Umiestnenie navrhovanej činnosti (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo)	6
6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti (mierka 1: 50 000)	7
7. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti	8
8. Stručný opis technického a technologického riešenia	8
9. Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite (jej pozitíva a negatíva)	11
10. Celkové náklady (orientačné)	12
11. Dotknutá obec	12
12. Dotknutý samosprávny kraj	12
13. Dotknuté orgány	12
14. Povoľujúci orgán	12
15. Rezortný orgán	12
16. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov	12
17. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice ...	13
III. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia	14
1. Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území.	14
1.1. Vymedzenie hraníc dotknutého územia	14
1.2. Geologické a geomorfologické pomery	14
1.3. Hydrologické a hydrogeologické pomery	15
1.4. Klimatické pomery	16
1.5. Pôda	17
1.6 Biota – Fauna a flóra	17
1.7. Chránené územia a oblasti	18
2. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria.	19
3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrnohistorické hodnoty územia.	20
4. Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia.	25

IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a o možnostiach opatrení na ich zmiernenie	29
1. Požiadavky na vstupy	29
1.1. Záber pôdy	29
1.2. Spotreba vody.....	30
1.3. Potreba energetických zdrojov	30
1.4 Spotreba vstupných surovín.....	30
1.5. Dopravná a iná infraštruktúra	30
1.6. Nároky na pracovné sily	30
2. Údaje o výstupoch.....	31
2.1. Zdroje znečisťovania ovzdušia.....	31
2.2. Odpadové vody	31
2.3. Odpady	31
2.4. Hluk a vibrácie.....	32
3. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie	33
3.1. Vplyvy na prírodné prostredie (pôda, horninové prostredie, povrchová a podzemná voda)	33
3.2. Vplyvy na ovzdušie a miestnu klímu.....	33
3.3. Vplyvy na faunu, flóru, a na krajinu	34
4. Hodnotenie zdravotných rizík	34
5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na biodiverzitu a chránené územia	34
6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia.....	35
7. Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice	35
8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území	35
9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti	36
10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie	36
11. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala	37
12. Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi.....	37
13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov	37
V. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu (vrátane porovnania s nulovým variantom).....	37
1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu	38
2. Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty	38
3. Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu	38
VI. Mapová a iná obrazová dokumentácia.....	39
VII. Doplnujúce informácie k zámeru.....	39
1. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer, a zoznam hlavných použitých materiálov.	39
2. Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru...39	
3. Ďalšie doplnujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie	39

VIII. Miesto a dátum vypracovania zámeru	40
IX. Potvrdenie správnosti údajov	40
1. Spracovatelia zámeru.....	40
2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom (pečiatkou) spracovateľa zámeru a podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa	40

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. Názov (meno).

EKOM PLUS, s.r.o.

2. Identifikačné číslo.

IČO: 36236403

3. Sídlo.

Kračanská cesta 785/41
929 01 Dunajská Streda

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa.

Meno: Mgr. Darina Szomolaiová, konateľ
Tel.: +421 903 900 108
e-mail: darina.szomolaiova@ekomplus.sk

5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie.

Za navrhovateľa:

Mgr. Darina Szomolaiová, konateľ
Tel.: +421 903 900 108
e-mail: darina.szomolaiova@ekomplus.sk

Za spracovateľa zámeru:

Ing. Adam Čevela
Tel.: 0948 002 241,
Adresa: SCPC, s.r.o., Púchovská 8, 831 06 Bratislava
email: cevela@scpc.sk

Miesto konzultácie je totožné s adresou navrhovateľa.

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1. Názov

Zhodnocovanie stavebných odpadov mobilným čeľustvým drvičom J35

2. Účel

Účelom navrhovanej činnosti je zabezpečenie a vytvorenie možnosti zhodnocovania stavebných odpadov mobilným zariadením - čeľustvým drvičom J35 (ďalej len: mobilné zariadenie). Výkon činnosti zhodnocovania odpadov drvením bude uskutočňované na stavbách, alebo určených miestach, v rámci celého územia SR.

Mobilné zariadenie bude, v prípade nevykonávania činnosti výjazdu na drvenie – zhodnocovanie stavebných odpadov, umiestnené na pozemku, kde navrhovateľ disponuje súhlasom od vlastníka nehnuteľnosti na využívanie. Uvedený pozemok je v prenájme navrhovateľa a v súčasnosti je využívaný ako zariadenie na zber odpadov (v súlade §97 ods.1 písm. d) zákona č.79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov). Aj na uvedenom mieste bude vykonávaná činnosť zhodnocovania stavebných odpadov, avšak v medziach mobilného zariadenia, v súlade s podmienkami uvedenými v zákone č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov.

3. Užívateľ

EKOM PLUS, s.r.o., Kračanská cesta 785/41, 929 01 Dunajská Streda, IČO: 36236403

4. Charakter navrhovanej činnosti

V zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov navrhovaná činnosť, v rámci ktorej sa plánuje zhodnocovať maximálne množstvo 95 000 t/rok stavebných odpadov spadá pod limit zisťovacieho konania podľa prílohy č. 8, nasledovne:

			Prahové hodnoty
Odvetvie	Pol. číslo	Činnosť, objekty a zariadenia	Časť B (zisťovacie konanie)
9: Infraštruktúra	11.	Zariadenie na zhodnocovanie ostatného stavebného odpadu	od 50 000 t/rok do 100 000 t/rok

Činnosť je podľa zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch zaradená v prílohe 1 s označením R5 „Recyklácia alebo spätné získavanie ostatných anorganických materiálov“.

5. Umiestnenie navrhovanej činnosti (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo)

Mobilné zariadenie bude, v prípade nevykonávania činnosti výjazdu na drvenie – zhodnocovanie stavebných odpadov, umiestnené na pozemku v priemyselnej zóne na južnom okraji mesta Dunajská Streda.

Kraj: Trnavský

Okres: Dunajská Streda

7. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Termín začatia prevádzky: 10/2022
Termín skončenia prevádzky: doba neurčitá

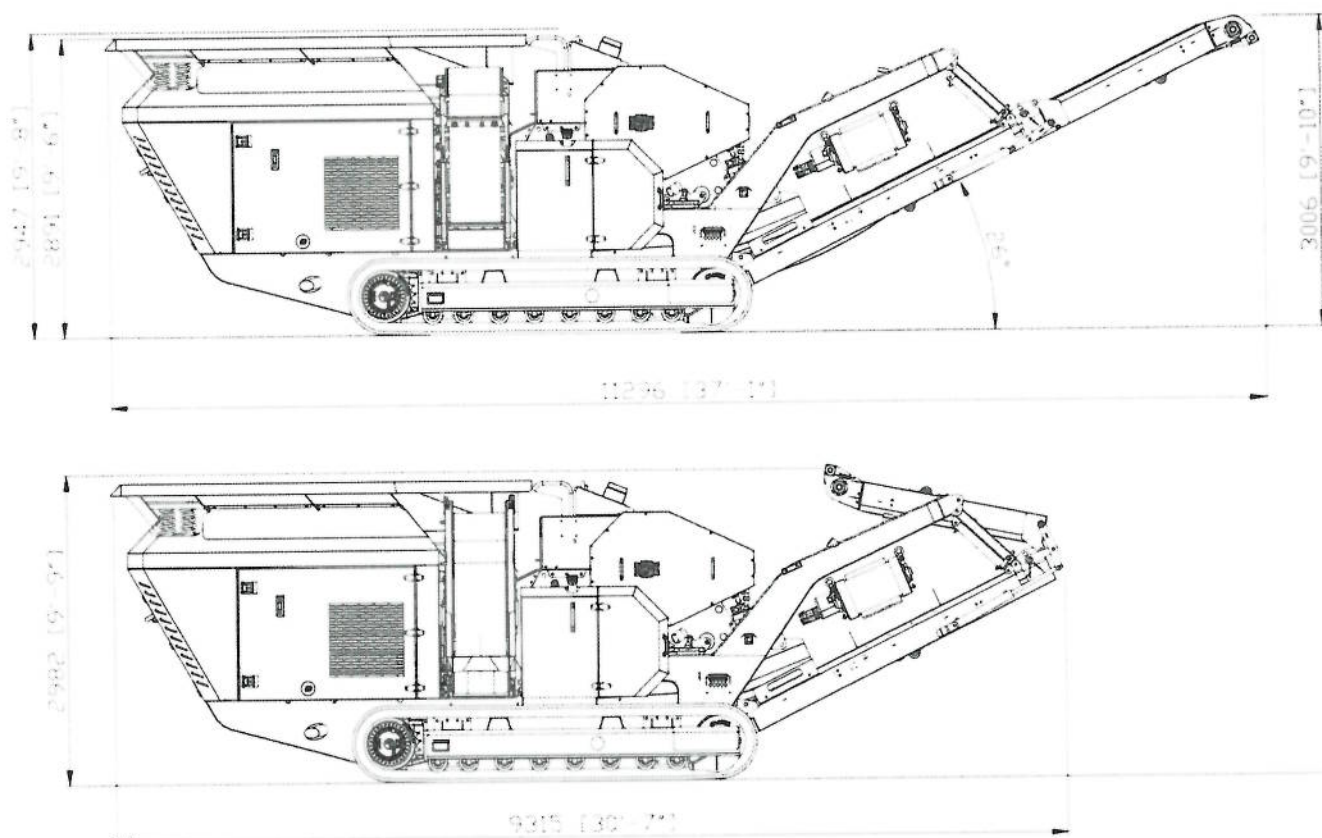
8. Stručný opis technického a technologického riešenia

Navrhovaná činnosť predstavuje výkon činnosti zhodnocovania stavebných odpadov pomocou mobilného zariadenia – **kompaktný mobilný čeľustový drvič McCloskey J35**. Stavebné odpady sa budú spracovávať technológiou drvenia na konečný produkt vhodný na opätovné využitie v stavebníctve.

Základné technické údaje mobilného zariadenia:

McCloskey J35 je kompaktný mobilný čeľustový drvič na pásovom podvozku. Je šetrný k svojmu okoliu, ale spĺňa aj tie najvyššie požiadavky na výkon. Bol naprojektovaný pre stavebný a recyklačný priemysel, recykláciu asfaltu, betónu, drvenie štrkov a kameniva. Vďaka svojej kompaktnosti sa dokáže pohybovať aj na malom priestore, pričom sa môže premiestňovať bez prerušenia drvenia. Šírka pod 2,5m umožňuje jednoduchý prevoz stroja z prevádzky na prevádzku.

Obrázok č.3 – jednoduchá schéma McCloskey J35

Rozmery a hmotnosti

Dĺžka - transportná	9,35 m
Šírka - transportná	2,48 m
Výška - transportná	2,98 m

Hmotnosť cca 22.650 Kg so separačným magnetom a odhlinením

Objemy náplní

Palivová nádrž 280 L

Nádrž hydrauliky 350 L

Drviace čeľuste

Vstupná štrbina 890 mm x 500 mm

Frekvencia čeľustí 300 ot/min

Pohon diesel - hydraulický, náhon klinovými remeňmi

Rozsah nastavenia drviacej štrbiny 40 mm - 110 mm

Hmotnosť čeľustí 7.943 Kg

Nastavenie výstupnej štrbiny Dvomi paralelnými hydraulickými piestami so zaistovaním polohy klinom

Valec Kawasaki axiálny piest 195 cc/rev

Snímač plnenia čeľustí ÁNO, ultrazvukový

Snímač zaťaženia Hydraulický

Vibračný podávač

Šírka 2102 mm

Dĺžka 4.230 mm

Pohon Hydraulický, priamy pohon

Rošt Lichobežníkový, šírka 35-65 mm

Dĺžka roštu 1.080 mm

Motor Turolla

Prietok oleja 62 l/min

Nastavenie frekvencie ÁNO - mechanickým ventilom

Maximálna frekvencia 970 ot/min

Bočný vynášací pás, odhliňovač

Výsypná výška 2.583 mm

Šírka pásu 500 mm

Typ pásu EP 400/3 3+1.5

Priemer hnacieho bubna 254,5 mm

Priemer vodiaceho bubna 220 mm

Motor typ OMS315

Prietok 43,8 l/min

Nastaviteľná rýchlosť ÁNO

Maximálna rýchlosť 139 ot/min

Hlavný vynášací pás

Výsypná výška 3.009 mm

Šírka pásu 900 mm

Typ pásu Plochý 630/2 9+3

Priemer hnacieho bubna 256,5 mm

Priemer vodiaceho bubna 220 mm

Motor OMS500

Prietok	62 l/min
Maximálna rýchlosť	124 ot/min
Hydraulicky nastaviteľný sklon	ÁNO

Pohon a hydraulika

Motor	T4 VOLVO D5 Stage V
Výkon motora	218 HP
Otáčky	1.600 ot/min
Objem hydraulickej nádrže	430 L
Chladič hydraulického oleja	ÁNO 2 OFF

Elektrický systém

Tlačidlá CENTRAL STOP	4 tlačítka
Káblový rozvod	Pancierované káble
Štartovacia siréna	ÁNO - 10 sekundové oneskorenie
Ovládací panel	Tedd Engineering
Automatické vypnutie motora	Pokles tlaku oleja Prehriatie chladiacej kvapaliny Upchatie vzduchového filtra (nastaviteľné) Znečistené palivo Nízka úroveň hladiny hydr. oleja Prehriatie hydraulického oleja
Bezdrôtové ovládanie pojazdu	HETRONIC SYSTEM

Podvozok

Šírka pásov	400 mm
Dĺžka	3.240 mm
Výška	738 mm
Prevodovka Bonfiglioli	709
Prevod	147:1
Hydromotor	MAG 85 VP
Maximálna rýchlosť	1,2 km/hod
Prietok oleja	124 l/min
Upevnenie komponentov	skrutky pre rýchlu výmenu a údržbu

Stručná špecifikácia mobilného zariadenia:

- Veľkosť násypného otvoru drviacej komory 890 x 500 mm
- Motor VOLVO D5 Stage V s výkonom 218 HP
- Pásový podvozok
- Hydraulicky sklápaceľné vynášacie pásy (hlavný aj odhliňovací)
- Separačný magnet s vynášacím pásom
- Kropiaci systém znižujúci prašnosť pri drvení
- Pracovné osvetlenie
- Výstražný maják
- Zváraný rám stroja vyrobený z profilov "I"

- Veľká medzera medzi výstupnou štrbinou a hlavným vynášacím pásom
- Otvorený rám stroja pre ľahkú údržbu
- Krátky čas pre spustenie do prevádzky, cca 5 min
- Hodinový výkon do 120 t/hod

Kapacitné parametre činnosti zhodnocovania stavebných odpadov

Určenie maximálneho reálneho množstva zhodnoteného stavebného odpadu činnosťou mobilného zariadenia J35 s celoslovenským pôsobením za rok, predstavuje potrebu zarátania viacerých faktorov súvisiacich s presunom medzi lokalitami výkonu činnosti, s podmienkami realizácie činnosti na jednotlivých lokalitách, s kvalitou vstupujúceho stavebného odpadu (druh a frakcia odpadu) a s personálnymi, technologickými a inými súvisiacimi možnosťami.

Maximálne reálne množstvo zhodnotených odpadov vychádza z údajov mobilného zariadenia – z maximálneho hodinového výkonu zariadenia (120 t/hod) a z odborného odhadu možných odpracovaných hodín mobilného zariadenia (mimo hodín nečinnosti a presunov).

V tejto súvislosti bol určený ako optimálny počet odpracovaných hodín mobilného zariadenia za mesiac: 56 hod/mesiac. V prepočte na rok: 672 hod/rok. V takomto prípade po započítaní maximálneho výkonu zariadenia (120 t/hod) vychádza množstvo zhodnotených odpadov: 80 640 ton/rok.

Vypočítané množstvo zhodnotených odpadov predstavuje optimálny variant pri ktorom sa počítalo s dostatkom práce a s maximálnym hodinovým výkonom zariadenia. Je vysoká pravdepodobnosť, že reálne ročné množstvo zhodnotených odpadov bude nižšie, až výrazne nižšie. Aj napriek uvedenému, sme k výpočtu pripočítali ešte rezervu pre prípad chyby v odborných odhadoch.

Na základe vyššie uvedených skutočností, uvádzame maximálne ročné množstvo zhodnoteného odpadu: **95 000 ton/rok**

9. Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite (jej pozitíva a negatíva)

Spoločnosť EKOM PLUS, s.r.o. je stavebnou spoločnosťou vykonávajúcou stavebné práce po celom Slovensku. Vzhľadom na súčasné zmeny ohľadom legislatívy v súvislosti so stavebnými odpadmi a potreby ich zhodnocovania a rastúcim dopytom na trhu, sa spoločnosť rozhodla rozšíriť existujúcu činnosť o novú činnosť zhodnocovania stavebných odpadov mobilným zariadením.

Z dôvodu, že ide o mobilné zariadenie, tak danou lokalitou nie je iba lokalita uvedená v tomto zámere, ktorá slúži na umiestnenie a výkon zariadenia v prípade nevykonávania činnosti výjazdu na drvenie – zhodnocovanie stavebných odpadov, ale aj rôzne iné lokality stavieb a určených miest v rámci SR.

Potreba činnosti spočíva najmä z legislatívnych podmienok v súvislosti s potrebou zhodnocovania stavebných odpadov.

Medzi hlavné pozitíva činnosti mobilného zariadenia je zhodnocovanie stavebných odpadov priamo na mieste ich vzniku. Takýmto spôsobom je možné výsledný produkt rovno využiť, alebo ďalej s ním nakladať, po splnení legislatívnych podmienok. Šetria sa prostriedky na prepravu a potrebu ďalšieho nakladania s odpadmi. Medzi negatíva môžeme zaradiť dočasnú zvýšenú hlučnosť a prašnosť, avšak ide prevažne o miesta stavieb, v rámci ktorých je nevyhnutné s uvedenými negatívami počítať a ktoré sa štandardne na stavbách vyskytujú.

Samotná určená lokalita umiestnenie a výkonu mobilného zariadenia v prípade nevykonávanie činnosti výjazdu je svojou povahou vhodná na výkon tejto činnosti. Jedná sa o pozemok využívaný ako zariadenie na zber odpadov a má dostatok priestoru na dočasné umiestnenie mobilného zariadenia. Nachádza sa v priemyselnej zóne, pričom najbližšia obytná zóna je v dostatočnej vzdialenosti, oddelená betónovým plotom, cestnou komunikáciou a pásom zelene s prevahou stromov a krovín.

10. Celkové náklady (orientačné)

- 300 000 Eur

11. Dotknutá obec

- Mesto Dunajská Streda

12. Dotknutý samosprávny kraj

- Trnavský samosprávny kraj

13. Dotknuté orgány

- Úrad Trnavského samosprávneho kraja
- Okresný úrad Dunajská Streda, odbor starostlivosti o životné prostredie, príslušné úseky
- Okresný úrad Dunajská Streda, odbor krízového riadenia
- Okresný úrad Dunajská Streda, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Dunajskej Strede
- Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Dunajskej Strede

14. Povoľujúci orgán

- Okresný úrad Dunajská Streda, odbor starostlivosti o životné prostredie

15. Rezortný orgán

- Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

16. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

Pre navrhovanú činnosť sa vyžaduje nasledujúci súhlas :

- súhlas na zhodnocovanie odpadov mobilným zariadením podľa §97 ods. 1 písm. h) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov.
- súhlas na vydanie prevádzkového poriadku mobilného zariadenia na zhodnocovanie odpadov - § 97 ods. 1 písm. e) bod 3. zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov.

17. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice

Navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na životné prostredie presahujúce štátne hranice Slovenskej republiky.

III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

1. Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území.

1.1. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Pre účely predkladaného zámeru sa pod pojmom „posudzované územie“ rozumie vlastné územie, v ktorom sa bude navrhovaná činnosť realizovať v zmysle uvedeného umiestnenia (kapitola: II.5).

1.2. Geologické a geomorfologické pomery

Horninové prostredie

Geologicky patri posudzované územie do Podunajskej panvy. Jej hĺbkové podložie tvoria horniny karpatského kryštalinika. Výplňové sedimenty panvy tvoria horniny terciéru a kvartéru. Hrúbka sedimentov v centre depresie pri Gabčíkove dosahuje okolo 5000 m a smerom k okrajom panvy sa ich hrúbka znižuje. Terciérne podložie panvy zastupujú pestré litofaciálne členy brakického a sladkovodného vývoja (íly, piesky, zlepenec s prítomnosťou vápnitej a uhoľnej zložky). Bezprostredne podložie a zároveň produktívne súvrstvie z hľadiska zvodnenia v štruktúre Žitného ostrova vytvárajú tzv. dunajské štrky, hrúbka ktorých v centre depresie (Gabčíkovo) presahuje 360 m. Ich vek bol zaradený do obdobia kvartér- ruman. Smerom k okrajom panvy sa ich hrúbka redukuje. Granulometricky sú dunajské štrky zastúpené štrkami, štrkami s pieskom, pieskami s prímiesou a vložkami pelitickej zložky. Smerom od centra depresie vzhľadom na výrazne tektonické obmedzenia jej rozsahu východným a severovýchodným smerom je zjemňovanie sedimentácie podstatne výraznejšie. Oblasť Žitného ostrova, ako súčasť Podunajskej nížiny, sa vyznačuje zložitou tektonickou stavbou s dvoma smermi zlomových systémov: SV – JZ a SZ – JV. Tato neotektonika mala značný vplyv na vývoj kvartérnych sedimentov.

Geodynamické javy

Podľa STN 73 0036 patri záujmove územie do oblasti so seizmickými otrasmi o intenzite 70 M.C.S. S ohľadom na rovinatý charakter posudzovaného územia sa z geodynamických javov na území môžu uplatňovať len seizmické pohyby a erózia. Podľa práce SAV a autora Ing. Molnára z r. 1971 je maximálna seizmicita v danom území iba 4 M.C.S. Pravdepodobnosť zemetrasenia je raz za 80 rokov. Podľa listu Erózna činnosť tokov v blízkom okolí je v súčasnosti stabilizovaná, veterná erózia sa môže uplatniť len v minimálnej miere, a to lokálne a v mimo vegetačnom období. Zosuvy a iné aerodynamické javy sa v danej lokalite nepredpokladajú.

Ložiská nerastných surovín

V širšom okolí sa nachádza v súčasnosti viacero otvorených výhradných ložísk štrkopieskov, ktoré patria medzi ložiská nevyhradených nerastov. Celková ťažba evidovaná v Bilanciách zásob nerastných surovín Slovenskej republiky predstavovala v tejto oblasti v minulom roku asi 1 300 tis. m³ štrkopieskov (ťažba pieskov je minimálna a samostatne nie je bilancovaná). Všetky tieto otvorene ložiská majú určený dobývací priestor, resp. u ložísk nevyhradených nerastov majú vydané územne rozhodnutie.

Radónové riziko

V sledovanom území bolo zistene nízke radónové riziko. Objemová aktivita ^{222}Rn v pôdnom vzduchu sa pohybuje v hodnotách 10 - 30 Bq.m⁻³. V širšom okolí bola zistená stredná kategória radónového rizika v hodnotách od 30 do 100 Bq.m⁻³ v okolí obce Zlate Klasy a v severnej časti Dunajskej Stredy.

Geomorfologické pomery

Podľa geomorfologického členenia SR patri územie Žitného ostrova do celku Podunajskej nížiny. Hodnotene územie a širšie okolie predstavuje súčasť rovinatého morfologického stupňa Podunajskej roviny s akumulárnym malo členitým typom reliéfu, s depresiami mŕtvych ramien a eleváciami agradačných valov. Základnou morfoštruktúrnou črtou Podunajskej nížiny je nepravidelná kryhová depresná štruktúra. Reliéf je rovinný až nepatrne zvlnený. Sklon územia je < 10. Pre územie Podunajskej nížiny je charakteristická pozdĺžna tektonika. Nížiny nezostali v klude ani v kvartéri. Neustále poklesávala, čo umožnilo sedimentáciu mohutného súvrstvia, prevažne štrkov. Dnešný reliéf nížiny je výsledkom mladej tektonickej aktivity, eróznej a hlavne akumuláčnej činnosti Dunaja. Na formovaní reliéfu širšieho územia tak, ako aj záujmového územia sa v hlavnej miere podieľali fluvialno-akumulačné procesy, najmä gradácia, súvisiaca so stratou transportnej schopnosti Dunaja po jeho vyústení z Devínskej brány. Oblasť Dunajskej Stredy patri strednej časti Podunajskej roviny, ktorá predstavuje mladú štruktúrnú poriečnu rovinu, ktorej vývoj v dôsledku tektonickej lability a ďalších faktorov prebieha i v súčasnosti. Celkovo je územie charakterizované rovinným, fluvialným akumulárnym reliéfom agradovaných rovin a poriečnych nív. Územie okresu má rovinatý charakter a je súčasťou Podunajskej nížiny. Sklon terénu v smere toku Dunaja je asi 30 cm. km⁻¹. Sklon terénu od Dunaja k Malému Dunaju je asi 25 cm. km⁻¹. V strednej časti rovina nenápadne klesá do plytkých (2 - 3) m depresií. Dunajská Streda leží v oblasti riečnych nív nížinných úsekov riek Malého Dunaja a Dunaja, na území označovanom ako Žitný ostrov. Územie je morfologicky veľmi málo diferencované. Rovinatý povrch je miestami narušený plytkými terénnymi vlnami, alebo korytami meandrov vodných tokov a sieťou vodných kanálov. V niektorých častiach územia dochádza pri vyšších vodných stavoch ku vzniku zamokrením.

1.3. Hydrologické a hydrogeologické pomery

Hoci Žitný ostrov má najmenší počet zrážok na celom území Slovenska (590 mm ročne), jeho najväčším bohatstvom je voda. Pod povrchom sa nachádza asi 10 miliárd m³ kvalitnej pitnej vody, ktorá je znova a znova doplňovaná vodou presakujúcou z riek. Keďže Dunaj a jeho ramená neustále menili svoj smer vznikli riečne uložieniny v podobe tzv. aluvialných nív. Ich materiál sa skladá zo štrkov, pieskov a hĺn. Množstvo podzemnej vody závisí od rozsahu, mocnosti a priepustnosti týchto sedimentov. Uložieniny Dunaja na Žitnom Ostrove juhovýchodne od Bratislavy dosahujú mocnosť 10- 15 metrov, pri Čilistove vyše 150 m, medzi Čilistovom, Dunajskou Stredou a Gabčíkovom 200 m a vo východnej časti Žitného Ostrova len niekoľko metrov. Toto nerovnomerné rozloženie spôsobuje, že nie sú rovnaké podmienky pre výskyt podzemnej vody. Podzemná voda je väčšinou 2 – 7 metrov pod povrchom.

Vodné toky

Hlavným prirodzeným tokom, ktorý dotuje a súčasne ohraničuje územie Žitného ostrova z južnej strany je Dunaj. Územie zo severnej strany ohraničuje Malý Dunaj. K prirodzeným tokom na území Žitného ostrova patri Klátovské rameno Malého Dunaja, ktoré sústavou pravostranných prítokov odvádza časť podzemného odtoku zo štruktúry Žitného ostrova. Do tejto sústavy sa dostáva aj časť vody zo závlahového kanála HŽO II, ktorý je napájaný z Malého Dunaja pod Malinovom. Voda Dunaja, ktorá má rozhodujúci význam pre chemizmus podzemných vôd je charakterizovaná nízkou mineralizáciou s

cyklickými zmenami cca od 280 (leto) do cca 400 mg/l (zima). Podobne cyklickým zmenám podlieha aj obsah základných zložiek. Výrazne kalcium-hydrokarbonátový typ chemizmu sa zachováva počas obdobia s rozptylom hodnôt A2 v rozmedzí 65 – 75 mval%. Voda vykazuje mierne až stredne alkalickú reakciu (pH 7,7 – 8,1). Od osemdesiatych rokov sa kvalita vody Dunaja začala zlepšovať.

Vodné plochy

Územie Žitného ostrova oplýva početným vodnými plochami. Časť týchto plôch má prirodzený pôvod v ramenných sústavách Dunaja a Malého Dunaja, časť je viazaná na jamy po ťažbe štrkov, pieskov, prípadne rašeliny. Po stránke hydrologickej je určujúcim činiteľom Dunaj. Dunaj na rozdiel od ostatných našich riek má výrazný charakter riek veľkohorského (alpského) typu. Prejavuje sa to v značne vyrovnaných prietokoch počas roku i v rozložení maximálnych prietokov.

Podzemné vody

Podľa hydrogeologickej rajonizácie Slovenska patrí hodnotené územie do hydrogeologického rajónu 052 Kvartér juhozápadnej časti Podunajskej roviny. Z vodohospodárskeho hľadiska je to najvýznamnejší rajón Slovenska, v roku 1973 bola horná a stredná časť Žitného ostrova vyhlásená za prvú chránenú vodohospodársku oblasť na Slovensku. Na území Žitného ostrova sa nachádzajú dva základné typy podzemných vôd, a to podzemné vody s voľnou hladinou a artézské podzemné vody, ktoré sú viazané na rôzne zvodne. Nositeľmi artézskych vôd sú vrstvy a šošovky pieskov, prípadne drobných štrkov neogénu, nachádzajúceho sa ako podložie kvartérnych sedimentov celého Žitného ostrova. Zvodnené sedimenty majú mocnosť 2 až 6 m a vyskytujú sa v hĺbkach 100 až 400 m a viac. Pre nízku priepustnosť sedimentov dosahuje výdatnosť vrtov iba 1 až 3 l.s-1. Chemické zloženie vody je vhodné pre pitné účely, aj keď je teplota vody zvýšená a pohybuje sa v rozmedzí od 11 do 22 °C. Hladina podzemných vôd v oblasti Žitného ostrova je voľná. V strednej, dolnej časti ako aj v oblasti odtoku vystupuje hladina podzemnej vody bližšie k povrchu. V hornej časti Žitného ostrova je hladina podzemnej vody zaklesnutá 4 – 5 m pod úroveň terénu. Výrazné výkyvy hladiny podzemnej vody v prierečnej zóne sa výstavbou Vodného diela Gabčíkovo stabilizovali. V súčasnosti sa hladiny v kanáloch regulujú podľa potrieb poľnohospodárov pre závlahy.

Minerálne a termálne vody

Na podložné neogénne sedimenty v oblasti Podunajskej panvy sú viazané početné minerálne a termálne vody. V oblasti Žitného ostrova sú to predovšetkým panónske, dácke a pontské pieskovce, v ktorých sú akumulované značné zdroje minerálnych a termálnych vôd. V širšom záujmovom území bolo vyhlásených niekoľko geotermálnych vrtov, ktoré sa využívajú na rôzne účely (zdravotníctvo, energetika, poľnohospodárstvo, rekreácia a pod.) V okrese je vybudovaných 10 geotermálnych vrtov, ktorých energetický potenciál je využitý na vykurovanie skleníkov v poľnohospodárstve, na termálnych kúpaliskách na rekreáciu, v rehabilitačných zariadeniach pre zdravotné účely. Problém tvorí vypúšťanie využitých termálnych vôd bez úpravy do recipientov. V Dunajskej Strede sa nachádzajú dva geotermálne vrty a to na okraji mesta za železničnou traťou pri ceste smerom na Gabčíkovo. Hĺbka vrtu DS 1-1 je 2500 m, výdatnosť 13,5 l.s-1, teplota vody na povrchu je 91 °C. Vrt DS 2 sa nachádza v blízkosti predchádzajúceho zdroja. Hĺbka vrtu je 1600 m, výdatnosť 23,9 l-1, teplota vody na povrchu je 57 °C.

1.4. Klimatické pomery

Záujmové územie patrí k najteplejším územiám Slovenska, do klimatickej oblasti teplej (50 a viac teplých dní v roku s maximálnou teplotou 250 C a viac), podoblasti suchej, okrsku teplého suchého, s miernou zimou a dlhším slnečným svitom (teplota v januári nad - 30 C, trvanie slnečného svitu vo

vegetačnom období nad 1500 hodín). Podľa klimatogeografických typov patrí územie do typu nížinnej klímy s miernou inverziou teplôt, suchej až mierne suchej a subtypu teplého. Vegetačné obdobie charakterizované teplotami nad 50 C začína 21. marca a končí 13. novembra a trvá priemerne 238 dní. Priemerná teplota 100 C a viac začína 15. apríla, posledným dňom je 15. október, jej trvanie je 184 dní. 16. máj je dňom, kedy priemerne nastupuje letné obdobie s teplotou nad 150 C, končí 19. septembra a trvá 127 dní.

1.5. Pôda

V záujmovom území výrazne prevládajú černoze rôznych subtypov na starších riečnych nivách, zväčša s blízko ležiacim štrkovým podložím ako aj na viatych pieskoch, z ktorých černoze čiernicová karbonátová je pravažujúcim typom a čiernice rôznych subtypov na aluviálnych uloženinách a na podmäčianých sprašových horninách ako aj čiernice v zaniknutých mŕtvych ramenách a vodných plochách najmä sa jedná o čiernice černozemné karbonátové až čiernice glejové karbonátové. Humusový horizont majú pomerne hrubý, od 0,40 do 0,60 m, obsah humusu je vysoký. Pôdy sú hlboké, bez skeletu. Zrnitosť sú stredne ťažké (piesočnato-hlinité, hlinité) až ťažké (ílovito-hlinité). Pôdna reakcia je neutrálna až alkalická. Pôdy sú odolné voči mechanickej degradácii, ich náchylnosť na chemickú degradáciu je nízka. Z hľadiska potenciálnej erózie pôdy patrí Dunajská Streda do kategórie s nepatrnou až slabou eróziou. Ide najmä o pôdy na fluvialných rovinách s miernou, mierne silnou až s intenzívnou defláciou. Z hľadiska kvality pôdneho fondu je riešené územie až na menšie lokality reprezentované našimi najúrodnejšími genetickými pôdnymi typmi. Ich agronomická hodnota je znížená nedostatkom vlhky vo vegetačnom období, preto bolo nutné vo väčšom rozsahu budovať doplnkové závlahy, ktorých dopad nie je z hľadiska ochrany životného prostredia jednoznačný.

1.6 Biota – Fauna a flóra

Z hľadiska fytogeografického členenia (Futák, 1980) záujmové územie spadá celou rozlohou do oblasti panónskej flóry (Pannonicum), obvodu eupanónskej xerothermnej flóry (Eupannonicum), okresu Podunajská nížina. Z hľadiska výskytu živočíšnych druhov (Čepelák, 1980) záujmové územie patrí k provincii Vnútrokarpatské znížiny, do Panónskej oblasti (Panonikum), juhoslovenského obvodu s dunajským okrskom lužným (Podunajská rovina).

Priamo v sledovanom území sa lesné ekosystémy nevyskytujú. Lesy sú sústredené mimo územia v blízkosti veľkých vodných tokov Dunaj a Malý Dunaj. Ide o zvyšky pôvodných lužných lesov.

Krajinná vegetácia má charakter rozptýlenej vegetácie v rámci poľnohospodárskej krajiny – remízky, vetrolamy, sprievodná vegetácia pozdĺž komunikácií a pod. Trvalé trávne porasty vznikli zarastením bývalej ornej pôdy vysiatím niektorých kultivarov hospodársky významných druhov tráv, alebo sa vyskytujú na miestach, ktoré neboli vhodné na obrábanie a v minulosti bola na nich odstránená stromová a krovitá vegetácia.

Vodná a močiarna vegetácia- Rastliny viazané na vodné prostredie sú dôležitým komponentom ekosystému riek ako aj ekosystému vodou zaplavených štrkových jám. Predstavujú bohatý genofond druhov, často zákonom chránených, zvyšujú druhovú diverzitu, stabilizujú vodný režim. Sem patria vodná vegetácia, litorálna vegetácia a močiarna vegetácia.

Nelesná stromová a krovinná vegetácia sídiel je významným, nevyhnutným sprírodňujúcim a výtvarným prvkom ľudských sídiel, kde uplatňuje svoje funkcie najmä ekologického, sociálneho a sčasti aj hospodárskeho charakteru. Pôsobí na zlepšovanie klímy, produkuje kyslík a iné biologicky účinné látky, ktoré majú hlavne regeneratívny význam, absorbuje škodlivé cudzorodé látky z ovzdušia, znižujú

hladiny hluku, prašných a plyných emisií, ionizovaním ovzdušia pozitívne ovplyvňuje jeho fyzikálny stav.

Fauna Žitného ostrova je veľmi rôznorodá. Najvýznamnejšou nízkou zverou sú zajace, bažanty a jarabice. Spomedzi vysokej zveri sa tu najviac vyskytujú srnce, jelene tzv. dunajské a diviaky. Vládnucim prvkom živočíšstva je však vodné vtáctvo. Sú tu rôzne druhy kačíc, labutí (najmä labuť spevavá), čajok, kormoránov a dropov atď. Vody Dunaja a jeho ramien obýva veľký počet rýb napr. zubáč obyčajný, zubáč volžský, hrča obyčajná, karas obyčajný, blatniak, slnečnica a ešte mnohé ďalšie. Fauna územia sa formovala v rámci vodných spoločenstiev šíriacich sa vodnými cestami a terestricky viazanými na suchozemské podmienky. Z hľadiska výskytu jednotlivých skupín možno konštatovať, že pre dotknuté územie je charakteristická fauna polí, okrajov, ciest, skládok s výskytom drobných cicavcov, hmyzu, pôdných organizmov a vtákov, ďalej sa tu vyskytuje charakteristická fauna urbanizovaného územia a mozaiky prídomových záhrad záhumienkov.

1.7. Chránené územia a oblasti

Dotknutá lokalita nepodlieha zvláštnemu režimu ochrany prírody. Na voľné plochy areálu sa vzťahuje základný 1. stupeň ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Záujmové územie spadá pod Chránenú krajinnú oblasť Dunajské luhy - zriadená Vyhláškou MŽP SR č. 81/1998 Z. z. o z 3. marca 1998 s účinnosťou od 1. mája 1998. Chránená krajinná oblasť sa rozprestiera na Podunajskej nížine v geomorfologickom celku Podunajská rovina, vedľa slovenského a slovensko – maďarského úseku Dunaja od Bratislavy až po Veľkolélsky ostrov v okrese Komárno. Pozostáva z piatich samostatných častí. Toto jedinečné územie sa celé nachádza na agradačnom vale Dunaja. Systém agradačných valov a akumulačných depresíí s hustou sieťou riečnych ramien s prevahou sedimentačnej akumulácie, vznikol ešte pred zásahmi do prírodného hydrologického režimu Dunaja.

V katastrálnom území Mliečany sa nachádza 1 chránený strom, ktorého názov je Dub letný v Mliečanoch (Ev. číslo: S251; Vedecký názov taxónu: Quercus robur L.; Dôvod ochrany: Kultúrny, vedecký, ekologický, krajínotvorný a estetický význam; Význam ochrany: kultúrny, krajínársky a estetický; V pôsobnosti organizačného útvaru ŠOP SR: Správa CHKO Dunajské luhy; Ochranné pásmo: 3. stupeň ochrany).

Priamo do územia mesta Dunajská Streda nezasahuje žiadne maloplošne chránené územie, avšak susedné obce sú bohaté na maloplošne chránené územia: v obci Kostolné Kračany a v obci Vrakúň sa nachádza CHA Konopiská (Vyhláška Krajského úradu životného prostredia v Trnave č. 2/2009 z 24. apríla 2009 – ú. od 1.6.2009, 4. stupeň ochrany²), v obci Vrakúň sa nachádzajú CHA – Čiližské močiare (Vyhláška Krajského úradu ŽP v Trnave č. 3/2009 z 10. decembra 2009, ktorou sa vyhlasuje chránený areál Čiližské močiare – platná od 15.1.2010)³. v obci Kráľovičove Kračany sa nachádza CHA – Kráľovičovokračiansky park (Nariadenie Okresného národného výboru v Dunajskej Strede č. 5/VI/82 zo dňa 23.4.1982 – platnosť od 23.4.1982⁴), v obci Veľké Blahovo sa nachádza NPR – Klátovské rameno (Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 83/1993 Z. z. z 23.3.1993)⁵, v obci Vydrany sa nachádza NPR – Klátovské rameno (Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 83/1993 Z. z. z 23.3.1993).

Priamo do riešeného územia mesta Dunajská Streda zasahuje len 1 chránené územie patriace do sústavy Natura 2000: Územie európskeho významu Klátovské rameno (kód územia: SKUEV0075). Časť Územia európskeho významu Klátovské rameno zasahuje do katastrálneho územia Malé Blahovo. Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany v rámci Územia európskeho významu Klátovské rameno: lužné

vŕbovo-topoľové a jelšové lesy; prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition; nížinné a podhorské kosné lúky; lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek; karpatské a panónske dubovo-hrabové lesy

2. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria.

Štruktúra krajiny

Krajiny Žitného ostrova, vzhľadom na nepatrné výškové rozdiely s plynulými prechodmi, bola a je voľne prístupná výrobným, obytným a dopravným aktivitám. Jediným limitujúcim faktorom rozvoja sídelnej a výrobnéj štruktúry bola voda v podobe tokov (Malý Dunaj, Dunaj a ich ramená v rôznom štádiu vývoja), jazier, močiarov a podmáčaných plôch v depresiách. Priestorová diferenciácia reliéfu dotknutého územia poskytovala rôznorodé podmienky pre vznik a vývoj osídlenia daného územia s možnosťou vstupu človeka do prírodného systému a limitovala spôsob jeho užívania a postupného prispôsobovania sa vlastným potrebám, čo sa prejavilo odlesňovaním, budovaním melioračných zariadení, technických zariadení, komunikácií a ďalších účelových prvkov. Štruktúra krajiny záujmového územia vyplýva z jeho funkčného zamerania. Sledované územie predstavuje typickú nížinnú poľnohospodársku krajinu Podunajskej nížiny so sústredenými vidieckymi sídlami. Z funkčného poľnohospodárskeho charakteru sa odvíja aj štruktúra krajiny, s dominantnými veľkoblokovými formami poľnohospodárskeho využitia.

Scenéria krajiny

Krajinný obraz každého územia je daný prírodnými, najmä reliéfovými pomermi a vytvorenými prvkami súčasnej krajinnej štruktúry. Reliéf predstavuje limitu vizuálnom vnímaní krajiny, ktorá určuje, do akej miery je každá priestorová jednotka krajiny výhľadovým a súčasne videným priestorom (tzv. vizuálne prepojenie reliéfu). Prvky súčasnej krajinnej štruktúry určujú estetický potenciál daného priestoru resp. bariérovo (pozitívne aj negatívne) tento priestor ovplyvňujú.

Za najvýznamnejšie faktory, ktoré podmieňujú estetický ráz kultúrnej krajiny môžeme považovať osídlenie (druh, dobu a hustotu), spôsob poľnohospodárskeho využitia, lesné hospodárstvo (spôsob hospodárenia), komunikácie, energovody a priemysel vrátane ťažby surovín. V zásade možno konštatovať, že uvedené aktivity so zvyšujúcou saintenzitou využitia krajiny znižujú estetické pôsobenie krajiny na človeka. Za pozitívne nosné prvky scenérie krajiny v dotknutom území možno považovať v prvom rade všetky typy lesov, remízok, vetrolamov a brehových porastov, vodnú plochu a vodné toky, mokradnú vegetáciu a pod. Negatívnymi prvkami scenérie sú mestské a vidiecke osídlenia tvorené súvislou plochou zastavaných území, priemyselné a poľnohospodárske areály, technické prvky a iné negatívne javy a prvky, ktoré negatívne ovplyvňujú celkovú scenériu krajiny.

Stabilita krajiny

Územie Žitného ostrova je v porovnaní s pôvodným stavom úplne zmenené, zastúpenie pôvodných prvkov je minimálne. Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Dunajská Streda vymedzil jednotlivé prvky ÚSES na regionálnej úrovni.

Podľa analýz a interpretácii genofondovej významnosti územie boli identifikované najvýznamnejšie plochy s nadnárodným významom, ktoré zároveň predstavujú biocentrá nadregionálneho významu a plochy s regionálnym významom ako biocentrá regionálneho významu. Poslednú skupinu tvoria genofondové plochy s výskytom významnejších druhov, ale s narušenými prírodnými podmienkami, čo sa prejavuje v absencii viacerých druhov citlivých na ľudský zásah. Podobne boli vyčlenené aj

biokoridory nadregionálneho a regionálneho významu. V rámci Regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Dunajská Streda a jeho doplnkoch (Izakovičová a kol., 1994, Barančok, 1996) boli na sledovanom území vyčlenené viaceré prvky ÚSES.

3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrohistorické hodnoty územia.

Podľa údajov zo Štatistického úradu SR z DATAcube (<http://datacube.statistics.sk/>) k 31.12.2021 v žilo v okrese Dunajská streda 125 238 obyvateľov z toho 64 309 žien a 60 929 mužov. Počet obyvateľov má stúpajúci trend, za posledných 9 rokov stúpol o cca 4000 obyvateľov, viď tabuľka nižšie.

Počet obyvateľov v okrese Dunajská Streda – roky 2010-2020

	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Okres Dunajská Streda	64309	63392	63078	62590	62123	61642	61271	60866	60508

Zdroj: www.datacube.statistic.sk

Obyvateľstvo Mesta Dunajská Streda

V čase sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011 (SODB 2011) malo mesto Dunajská Streda 22 477 trvale bývajúcich obyvateľov, čo znamenalo pokles o 1 058 osôb v období 2001 – 2011. K 31.12.2020 malo mesto Dunajská Streda 22 620 trvale bývajúcich obyvateľov.

Prevažnú väčšinu obyvateľstva tvoria občania maďarskej národnosti. Počas SODB 2011 sa k slovenskej národnosti prihlásilo 4373 obyvateľov mesta (19,46 %), kým k maďarskej národnosti 16752 obyvateľov mesta (74,53 %). K tretej najpočetnejšej skupine – rómskej národnosti sa prihlásilo 623 (2,77%) občanov – reálny počet Rómov žijúcich na území mesta je však výrazne vyšší, keďže isté percento rómskych občanov sa hlásilo k maďarskej alebo slovenskej národnosti, respektíve mnohí ani neuviedli národnosť (čo bol rozšírený spoločenský fenomén pri SODB 2011). Reálny počet Rómov žijúcich na území mesta je odhadovaný na viac ako 1000 obyvateľov⁶. 17813 obyvateľov mesta uvádzalo maďarský jazyk ako materinský jazyk (79,25 %). Väčšina obyvateľov Dunajskej Stredy vyznáva jedno z týchto vierovyznaní: rímsko-katolícke (67,68%), reformovaná kresťanská cirkev (7,19%) a evanjelické augsburského vyznania (1,67 %). Veľkú skupinu tvoria obyvatelia, ktorí sa nehlásia k žiadnemu vierovyznaniu (11,57 %).

Veková štruktúra obyvateľstva ovplyvňuje celkový rozvojový potenciál každého územia. Pomery medzi predproduktívnou, produktívnou a poproduktívnou skupinou obyvateľstva vypovedajú o miere perspektívnosti každej populácie. Zo štruktúry obyvateľstva riešeného územia vidieť podľa základných vekových skupín vysoký podiel poproduktívnej zložky populácie. Obyvateľstvo mesta je silne starnúce, proces starnutia populácie je nezvratný a bude mať zrýchľujúcu sa tendenciu. Mesto Dunajská Streda bude v najbližšej dobe čeliť značným zmenám vyplývajúcim z procesu demografického starnutia. Práve starnutie sa stáva jedným z kľúčových faktorov a výziev 21. storočia, ktoré významnou mierou ovplyvní charakter a celkové fungovanie celej spoločnosti, ale aj miestnej komunity.

Aktivity a základné socioekonomické charakteristiky obyvateľstva

Z hľadiska vzdelanosti obyvateľstva riešené územie vykazuje nadpriemerne dobrú vzdelanostnú úroveň, čo je dôsledkom toho, že hospodársky charakter polohy riešeného územia vyžaduje v mnohých oblastiach vysoko kvalifikovanú pracovnú silu. Obyvatelia mesta predstavujú mestský typ obyvateľstva s vysokým stupňom vzdelania. V ostatných rokoch dochádza k pomerne značnému zvýšeniu podielu vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov. V období 1991 až 2011 došlo k poklesu obyvateľstva so základným vzdelaním a nárastu podielu vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva.

Najvýznamnejším ukazovateľom situácie na trhu práce je miera nezamestnanosti, ktorá je jedným zo základných kritérií pre klasifikovanie problémových miest a obcí. Mesto Dunajská Streda dlhé roky patrí medzi regióny Slovenska s priemernou úrovňou nezamestnanosti, miera nezamestnanosti v riešenom území je okolo celoštátneho priemeru. V období 2020 – 2021 evidovaná miera nezamestnanosti v širšom okolí mesta, t. j. v okrese Dunajská Streda mierne narástla – kríza spôsobená koronavírusom, pohybovala sa okolo 6 – 7 %. K 30. 04. 2019 miera evidovanej nezamestnanosti v okrese bola len 2,34 %, kým k 30.04.2021 jej hodnota bola už 6,92 %. K 30. 04. 2021 v meste Dunajská Streda bolo celkovo 893 evidovaných nezamestnaných. Rôzne vekové a vzdelanostné skupiny sa vyznačujú rôznymi mierami nezamestnanosti. Vo všeobecnosti je nezamestnanosť vyššia u mladých ľudí, u ľudí s nízkym vzdelaním a často aj u ľudí blízko dôchodkového veku. Zlepšenie systému vzdelávania má potenciál znížiť mieru nezamestnanosti.

Mzda je jedným z najdôležitejších ukazovateľov vyspelosti regiónu. Mikropriestor riešeného územia patrí na základe výšky priemerných mesačných nominálnych miezd medzi podpriemerné regióny Slovenska: príjmy obyvateľov mesta i okresu sú pod celoštátnym a krajským priemerom. V roku 2019 priemerná mesačná nominálna mzda v okrese Dunajská Streda bola 1078 EUR, kým priemerná mesačná nominálna mzda na Slovensku bola o 188 EUR vyššia. Takáto nízka úroveň nominálnej mzdy v záujmovom regióne je odrazom všeobecného postavenia ekonomiky okresu. Najvyššiu mzdu poberali zamestnanci v priemysle a vo finančných a poisťovacích odvetviach.

Bývanie je základnou ľudskou potrebou, úroveň bývania je jednou zo základných charakteristík hospodárskeho rozvoja územia a životnej úrovne obyvateľstva bývajúceho na danom území. Kvalita bývania a jeho dostupnosť sú často vnímané ako hodnotiace ukazovatele životnej úrovne spoločnosti. Mesto charakterizuje už vyše 10 rokov intenzívna výstavba nových bytov. Za posledných desať rokov sa rozrástla o nové časti (Garden Town, Florida Villa park, Pannónsky háj, areál nových bytov pri vstupe do mesta po ceste II/507, areál nových bytov pri vstupe do mesta po ceste II/572 atď.). Dopyt po bývaní v meste Dunajská Streda má rastúci trend, očakáva sa, že ďalší rozvoj realitného trhu spôsobí ďalší rozvoj bytového fondu. Cenová dostupnosť bývania je stále vyššia (na rast cien bytov v Dunajskej Strede malo výrazný vplyv aj dokončenie 1. etapy rýchlostnej komunikácie R7). Veková štruktúra bytového fondu je dobrá, keďže väčšina bytového fondu mesta Dunajská Streda bola vybudovaná za posledných 40 rokov ako súčasť komplexnej bytovej výstavby. V čase SODB 2011 v riešenom území bolo 8453 trvalo obývaných bytov. Na bytovom fonde mestskej časti rozhodujúci podiel mali bytové domy. Počet neobývaných bytov bol 843.

Hospodársko-ekonomický potenciál

Postavenie mesta Dunajská Streda v hospodárstve Slovenska je značne špecifické, čo je dôsledkom daností vyplývajúcich zo špecifických územných vzťahov v riešenom priestore. Ekonomika mesta sa javí ako relatívne diverzifikovaná. Z pohľadu makroekonomickej štruktúry rozhodujúce postavenie má strojársky priemysel, potravinársky priemysel, logistika, maloobchod a služby. Súčasná výkonnosť ekonomiky mesta i jeho mikropriestoru je mierne nižšia ako priemer Slovenska (čo naznačujú aj ukazovatele, ako priemerná mesačná nominálna mzda, miera nezamestnanosti), avšak potenciál pre rozvoj hospodárstva mesta je veľký – do roku 2030 sa môže stať jedným z najrozvinutejších hospodárskych centier Podunajského regiónu Slovenska (aj keď všetky odvetvia pocítili negatívne dopady prijímania protipandemických opatrení v súvislosti s pandémiou Covid-19 na Slovensku a vo svete – najviac podnikateľov, ktorí pociťujú výrazné negatívne vplyvy prijatých opatrení pôsobi v stravovacích a ubytovacích službách, ale aj v kultúre, rekreácii a športe).

Mesto Dunajská Streda sa snaží podnikateľské prostredie zlepšovať, spolupracuje s investormi s cieľom vytvorenia nových pracovných miest. Pre mesto Dunajská Streda z hľadiska hospodársko-ekonomickej štruktúry je charakteristický vysoký podiel terciárneho sektora, strojárkeho a potravinárskeho priemyslu.

Pôdohospodárska výroba v riešenom území má veľký ekonomický význam. Výmera poľnohospodárskej pôdy v riešenom území je 2085,9 ha, z čoho orná pôda predstavuje 80,8 %. Miestna poľnohospodárska výroba sa zameriava najmä na pestovanie obilnín a krmovín. Intenzifikácia poľnohospodárstva, najmä využívanie hnojív, má zásadný vplyv na životné prostredie. Látky, ktoré sa hnojivami dostávajú do pôdy, z nej unikajú a majú negatívny vplyv na kvalitu vody a ovzdušia, ohrozujú biodiverzitu, narušujú ozónovú vrstvu a majú podiel na zmene klímy. V poslednom období sa sucho v riešenom regióne stáva významným negatívnym fenoménom pre pôdohospodársku výrobu, pričom čoraz častejšie sa vyskytujú aj intenzívne zrážky značne poškodzujúce úrodu.

Infraštruktúra

Riešené územie má dobrú dopravnú polohu. Záujmové územie sa nachádza v blízkosti križovatiek viacerých ciest európskeho významu, čo v budúcnosti môže znamenať silný rozvojový impulz pre daný región. Súčasný stav dopravnej infraštruktúry Trnavského kraja je iba čiastočne vyhovujúci, pretože nie je celkom dobudovaná, čo má negatívny vplyv na intenzity dopravy v centrách miest. Mesto Dunajská Streda je dopravno-komunikačným uzlom Žitného ostrova. Základný komunikačný systém mesta je silno ovplyvňovaný aj vedením tranzitnej komunikácie nadmestského významu, ktoré dopravné ťahy sú silne preťažené, čo sa nepriaznivo odráža v kvalite životného prostredia v blízkosti týchto cestných ťahov. Najvýznamnejší cestný ťah v riešenom území je cesta I/63 (Bratislava – Dunajská Streda – Veľký Meder – Komárno – Štúrovo). Cez I/63 vedie cesta E575 (Bratislava – Dunajská Streda – Veľký Meder – št. hranica SR /MR – Győr). Územím mesta Dunajská Streda prechádzajú aj významné cesty II/507 a II/572.

Miestne komunikácie majú prevažne bezprašnú povrchovú úpravu a rôzne šírkové usporiadanie. V strednodobom horizonte pre zvýšenie kvality cestnej premávky je potrebné ďalej rozvíjať a skvalitniť miestne komunikácie a systém chodníkov (ktoré zaistia v maximálnej možnej miere plynulú cestnú premávku, čo má pozitívny vplyv na životné prostredie a zníženie počtu dopravných nehôd). V rámci rozvoja dopravnej infraštruktúry je nutné zaistiť odstránenie dopravných chýb, ktoré sa na existujúcej komunikačnej sieti vyskytujú a sú zdrojom dopravných nehôd. Pre hospodársky rozvoj mesta (ako i celého okresu) je nevyhnutné skvalitniť cestnú dopravnú infraštruktúru, pričom prvoradou úlohou je zlepšenie komunikačného prepojenia mesta s Bratislavou (urýchlením výstavby rýchlostnej komunikácie R7: Bratislava – Dunajská Streda – Nové Zámky – Veľký Krtíš – Lučenec (tzv. južný cestný ťah).

Stav vodovodnej siete umožňuje všetkým obyvateľom riešeného územia, ako aj organizáciám a podnikateľom napojiť sa na kvalitnú pitnú vodu z verejného vodovodu.

Podstatná časť mesta Dunajská Streda je odkanalizovaná, t. j. odpadové vody z väčšiny územia mesta sú riešené cez vybudovanú mestskú kanalizáciu. Čistiareň odpadových vôd kapacitne pokrýva potreby mesta. V strednodobom horizonte je potrebné vybudovať verejnú kanalizáciu v mestskej časti Mliečany. V súčasnosti riešené územie je zásobované elektrickou energiou na dobrej úrovni. Verejné osvetlenie je jednou z hlavných podmienok zaistenia bezpečnosti cestnej premávky a občanov v meste. Rekonštrukcia verejného osvetlenia sa realizuje priebežne. Zemný plyn je hlavným zdrojom pre výrobu tepla, ohrevu teplej úžitkovej vody a na varenie v domácnostiach. Riešené územie je plno splynofikované. Zásobovanie odberateľov zemným plynom mesta zabezpečuje SPP – distribúcia, a.s.

Bratislava. Jediným zdrojom zemného plynu je vysokotlakový plynovod s profilom DN 300 a tlakom PN 4,0 MPa, ktorého trasa vedie juhozápadne od zastavanej časti mesta. Výroba tepla pre vykurovanie a ohrev teplej úžitkovej vody je zabezpečená hlavne v kotolniach na spaľovanie zemného plynu pre centrálné zásobovanie teplom (prevádzkuje SOUTHERM s. r. o. – spoločnosť vykuruje a dodáva teplú vodu do 5 200 domácností a ďalších 24 objektov v meste, ako napríklad do štadiónu DAC, mestského úradu, zariadenia pre seniorov či škôl). V malej miere sú pre vykurovanie objektov a ohrev teplej úžitkovej vody využívané aj iné zdroje (napr. solárne kolektory). Objekty individuálnej bytovej výstavby sú zásobované teplom decentralizovaným spôsobom z vlastných tepelných zdrojov budovaných v rámci zástavby. Pozornosť sa sústreďuje na úsporu energií a využívanie obnoviteľných zdrojov energie. Vybavenosť riešeného územia informačno-komunikačnými technológiami je dostatočná, avšak pre zvýšenie konkurencieschopnosti riešeného územia potrebné je zlepšiť ich dostupnosť.

Na území mesta Dunajská Streda zatiaľ nie je zriadený zberný dvor. Zber, prepravu, zhodnotenie alebo zneškodnenie komunálneho odpadu zo všetkých druhov zberných nádob na území mesta Dunajská Streda aktuálne zabezpečuje FCC Slovensko, s. r. o. (FCC Slovensko, s. r. o. zabezpečí aj zber objemného odpadu celoročne, zber drobného stavebného odpadu celoročne, zber odpadov s obsahom škodlivín z domácností systémom mobilného zberu 2-krát ročne [jar, jeseň] atď.). Mesto spolupracuje aj s ENVI-PAK, a. s. v miestnom systéme triedeného zberu komunálnych odpadov pre zložku odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov. roku 2021 bol zavedený nový systém na odvoz zeleného odpadu z domácností: zber je realizovaný v 240 litrových hnedých nádobách. Tento spôsob je pohodlnejší aj pre obyvateľov, aj pre zberovú spoločnosť, zároveň zvýši efektívnosť zberu. V strednodobom horizonte je v pláne zmeniť vrecúškový zber plastov na zber v 120 alebo 240 litrových nádobách, a tiež rovnaký spôsob zberu zaviesť aj na zber papiera z domácností. Rozvoj technického dvora mesta je realizovaný svojpomocne, čo podporí efektívnosť triedeného zberu. Aktuálne komodity triedené a umiestnené na technickom dvore: stavebný odpad, pneumatiky, tvrdé plasty, drevný odpad, zelený odpad zo záhrad, sklo, papier, polystyrén. Plánované komodity: plasty, tetrapaky, domáci kovový odpad, elektronický odpad, textil, batérie.

Kultúrno-historický a spoločenský potenciál

Na území Dunajskej Stredy historický stavebný fond bol radikálne zlikvidovaný do roku 1989 a jeho zvyšky chránené čiastočne i ako nehnuteľné kultúrne pamiatky sa dostali do priameho necitlivého kontaktu s novými urbanisticko-architektonickými štruktúrami, ktoré negatívne vplývajú na ich bezprostredné okolie. Vďaka revitalizačným prácam a architektonickým riešeniam po roku 1990 súčasný architektonický charakter mesta je atraktívny, mesto ponúka krásne kultúrno-oddychové a funkčné zóny. Primárna ponuka mesta Dunajská Streda je zastúpená sakrálnymi pamiatkami a štruktúrou urbánnej zelene. V meste medzi turisticky najvýznamnejšie kultúrohistorické atrakcie patria:

- Žltý kaštieľ – sídlo Žitnoostrovského múzea (<https://zmds.eu/>), dal ho postaviť Veszprémsky biskup Márton Bíró Padányi v roku 1753; Žitnoostrovské múzeum prezentuje históriu Dunajskej Stredy a okolia, vývoj prírody a dejiny poľnohospodárstva na Žitnom ostrove,
- Vermesova vila (sídlu Galérie súčasných maďarských umelcov),
- Sakrálna pamiatka Rímskokatolícky kostol Sv. Juraja – najstaršia historická a cirkevná pamätihodnosť mesta (kamenné základy kostola, hlavná loď, svätyňa a veža boli postavené v roku 1329 v gotickom štýle),

- Sakrálna pamiatka kostol reformovanej cirkvi (dokončený v roku 1998 v architektonickom post modernom štýle),
- Sakrálna pamiatka Evanjelický kostol (postavený v jednoduchom neorománskom slohu v rokoch 1863 –1883),
- Židovská modlitebňa,
- Židovský cintorín (cintorín ortodoxných židov na území mesta vznikol v roku 1740, je tu pochovaný aj známy rabín Jehuda Aszád, jeho hrob je pútnickým miestom),
- Vojenský cintorín (v rokoch 1914 až 1918 pochovali na vojenskom cintoríne 965 ruských, ukrajinských, talianskych, poľských, maďarských, rumunských, srbských, lotyšských, litovských, estónskych a fínskych vojnových zajatcov),
- Socha Sv. Štefana, Pamätník revolučných rokov 1848/49, Pamätník zosnulým v 1. a 2. sv. vojne, Pamätník zosnulým v 2. sv. vojne, Pamätník Obetiam diktatúr, Pamätník Obetiam holokaustu MEMENTO, Pamätník rómskeho holokaustu, Súsošie Kalvárie na Mestskom cintoríne, Busta Jána Bihariho, Socha pelikána, ktorý kŕmi svoje mláďatá, Pamätník Trianonu, Socha sv. Mikuláša – sakrálna pamiatka z roku 1785, Pamätník odsunutým občanom maďarskej národnosti, Pamätná tabuľa Jánosa Esterházyho, Pamätná tabuľa Ármina Vámbéryho, Sediaca socha Ármina Vámbéryho; Pamätná tabuľa Imre Makovecza, Pomník obetiam holokaustu na židovskom cintoríne, socha Károlya Szladitsa,
- Radnica – postavená na základe plánov svetoznámeho maďarského architekta organickej architektúry: Imre Makovecza [pamiatku na čestného občana Dunajskej Stredy, Imre Makovecza (1935 – 2011), pripomína pamätná tabuľa pri vchode na radnicu],
- Socha sv. Trojice z roku 1777,
- Socha sv. Mikuláša z roku 1785,
- Súsošie Kalvárie.

Ostatné kultúrno-spoločenské faktory mesta zohrávajúce významnú úlohu v jeho turistickej návštevnosti sú podujatia. Mesto Dunajská Streda prezentuje na verejnosti vyše 20 rozličných spoločenských podujatí. Z tohto počtu väčšina z daných podujatí sa orientuje na kultúrne vyžitie. Interkultúrne zázemie vytvára pre mesto Dunajská Streda možnosti organizovať podujatia regionálneho alebo aj cezhraničného charakteru. Podunajská jar, Dunajskostredské hudobné dni, Akordeónový festival, Deň maďarskej kultúry svojou kvalitou spĺňajú predpoklady na zvýšenie významu daných podujatí nielen pre obyvateľov mesta. Žitnoostrovský jarmok má tradíciu a pre mesto aj najvyšší ekonomický význam z hľadiska príjmov. Neoddeliteľnou súčasťou celkovej ponuky pre návštevníkov mesta musí byť ponuka hodnotných a zaujímavých kultúrnych i športových podujatí. Mesto Dunajská Streda má v tomto smere všetky predpoklady na naplnenie želaní a predstáv návštevníkov – v meste existuje bohatá ponuka kultúrnych a športových podujatí.

4. Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia.

Súčasný stav kvality životného prostredia dotknutého územia je výsledkom predovšetkým prírodných podmienok a antropogénnych vplyvov. Prírodné prvky prostredia obce sú prevažne antropogénne zmenené. Jednotlivé zložky životného prostredia sú v rámci obce a jej okolia ohrozované, pričom formy ovplyvňovania a znečisťovania jednotlivých zložiek životného prostredia sú charakterizované prvkami typickými pre urbanizované prostredie. Podľa environmentálnej regionalizácie Slovenska (Správa o stave životného prostredia SR v roku 2019, 2020) ako prierezového zdroja informácií o stave životného prostredia je kvalita životného prostredia katastra obce zaradená do 2. environmentálnej kvality – Podunajský región s mierne narušeným prostredím.

K najväčším zdrojom znečistenia v záujmovom území možno zaradiť sídlo (obytné objekty, služby miestneho charakteru a iné zariadenia alebo priemyselné objekty, ktoré produkujú emisie, odpady a pod.), prvky technickej a dopravnej infraštruktúry a poľnohospodársku činnosť. Zdroje znečistenia možno deliť podľa spôsobu pôsobenia na plošné, líniové, bodové a tiež podľa druhu kontaminantov. Vždy ide o kombináciu spôsobu pôsobenia a druhu látok škodlivo pôsobiacich najmä na pôdu, ovzdušie, povrchové a podzemné vody. Plošné pôsobenie spôsobuje najmä aplikácia rôznych ochranných látok a živín a tiež emitovanie hluku, znečisťujúcich látok s diaľkovým prenosom v ovzduší a povrchovými a podzemnými vodami. Líniové znečistenie spôsobujú úniky alebo splachy kontaminantov do povrchových tokov, ako aj prvky technickej a dopravnej infraštruktúry. Bodové znečistenie spôsobujú jednotlivé prevádzky, havárie, poľnohospodárska činnosť, skládky odpadov a určité prvky dopravnej a technickej infraštruktúry.

Ovzdušie

Územie mesta Dunajská Streda z hľadiska kvality ovzdušia nepatrí medzi zaťažené oblasti a nevyžaduje si osobitnú ochranu ovzdušia v zmysle zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov. V okrese Dunajská Streda nie je inštalovaná žiadna automatická meracia stanica (AMS) kvality ovzdušia. Na území Trnavského samosprávneho kraja sa nachádzajú štyri AMS, a to v mestách Trnava – Kollárova ulica, Senica – Hviezdoslavova, Sereď – Vinárska a v obci Topoľníky – Aszód, EMEP. Na znečisťovaní ovzdušia emisiami znečisťujúcich látok v okrese Dunajská Streda majú podiel ako stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia, ktoré sa v zmysle zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší členia na malé, stredné a veľké, tak aj mobilné zdroje – automobilová doprava.

Zdrojmi znečisťovania ovzdušia v území v súčasnosti sú:

- automobilová doprava na ceste I. triedy, ako aj na miestnych komunikáciách
- výroba tepla
- výrobné prevádzky.

Územie okresu Dunajská Streda možno označiť ako stredne zraniteľné z dôvodu priaznivých podmienok pre rozptyl znečisťujúcich látok. V meste Dunajská Streda sa nachádzajú stredné a veľké zdroje znečisťovania ovzdušia. Medzi najväčších znečisťovateľov ovzdušia v okrese Dunajská Streda patria bioplynové stanice, pri ktorých prevádzke vznikajú a do vonkajšieho ovzdušia sú emitované emisie prchavých organických látok vyjadrené ako celkový organický uhlík, oxidy dusíka a oxidy síry. V meste Dunajská Streda je zhoršená kvalita ovzdušia rovnako ako v ostatných mestách a obciach SR, predovšetkým v zimných mesiacoch. K zvýšeným koncentráciám znečisťujúcich látok (ZL) dochádza hlavne lokálnym vykurovaním (napr. vykurovaním v starých vysokoemisných kotloch, nesprávnou vykurovacou technikou, spaľovaním odpadov alebo používaním nekvalitných palív) a taktiež vysokou

intenzitou automobilovej dopravy, studenými štartmi, ktoré spôsobujú výrazne vyššie emisie u dieselových motorových vozidiel, či údržbou komunikácií zimným posypom. Tieto nevyhnutné denné činnosti môžu spôsobiť lokálne smogové situácie.

Pôda

Zdrojom znečistenia pôdy v dotknutom území môže byť primárne poľnohospodárska výroba – hnojenie a chemická ochrana rastlín, prípadne aj iná hospodárska činnosť spojená s aplikáciou herbicídov alebo iných chemických látok. Dlhodobým pôsobením intenzifikačných faktorov v poľnohospodárstve, ale aj všeobecným zhoršovaním kvality životného prostredia sa znížila kvalita všetkých druhov pôd. Vo všeobecnosti sa na plošnej kontaminácii pôd podieľajú najväčšou mierou tieto činitele: výskyt prirodzenej kontaminácie pôd rizikovými prvkami z geochemických anomálií, vplyv globálnych emisií pochádzajúcich prevažne zo zahraničných zdrojov, vplyv vnútroštátnych zdrojov s lokálnym až regionálnym dosahom z rôznych druhov priemyslu, vplyv poľnohospodárstva, divoké skládky odpadu a vplyv emisií z dopravných prostriedkov.

Od roku 2015 obsah väčšiny rizikových látok v poľnohospodárskych pôdach neprekročil stanovené limity. Najbližšou monitorovacou lokalitou siete ČMS-P od katastra mesta Dunajská Streda je lokalita s interným číslom monitorovacej lokality 400100 v k. ú. Horné Topoľníky (dátum posledného odberu vzorky 5. 6. 2007), číslo 400124 v k. ú. Padáň (dátum posledného odberu vzorky 25. 7. 2007) a číslo 400176 v k. ú. Gabčíkovo (dátum posledného odberu vzorky 13. 6. 2007).

Pôdy v lokalite zámeru charakterizuje veľmi vysoká inaktivačná schopnosť (index do 2,5) – potenciálne nízke riziko kontaminácie ostatných zložiek životného prostredia. Následne je schopnosť transportu anorganických kontaminantov zodpovedajúco veľmi nízka (index do 2,5).26

Voda

Kvalita povrchových aj podzemných vôd úzko súvisí s intenzitou priemyselnej, poľnohospodárskej výroby a zastavanosti obce. Odpadové vody sú často vypúšťané do vodných tokov bez čistenia. Aj napriek určitým opatreniam, ktoré možno vyjadriť znížením množstva aplikačných hnojív, zvýšením starostlivosti a udržiavaním prevádzkyschopnosti septikových, prípadného využívania malých ČOV a s dobudovaním kanalizačnej siete, predstavujú tieto faktory silné riziká pre kvalitu povrchových a podzemných vôd. Systematické sledovanie kvality povrchových a podzemných vôd prebieha v rámci čiastkového monitorovacieho systému - ČMS Voda

Monitorované miesta kvality povrchovej vody v roku 2010 boli rozdelené podľa čiastkových povodí. Najbližšími miestami monitorovania a hodnotenia kvality povrchových vôd ku katastru mesta Dunajská Streda boli:

Čiastkové povodie Váhu

- Klátovský kanál, W6890100, názov miesta: Dunajský Klátov (rkm 1,00), základný monitoring
- kanál Gabčíkovo - Topoľníky, W713000D, názov miesta: Kútniky (rkm 10,40), prevádzkový monitoring

Z celkového počtu 277 monitorovaných miest v SR bolo možné dosiahnutie súladu vyhodnotiť v 42 z nich v rozsahu monitorovaných ukazovateľov, nesúlad bol vyhodnotený v 235 monitorovaných miestach. Nesúlad s kvalitatívnymi požiadavkami bol vyhodnotený buď v jednom alebo vo viacerých ukazovateľoch. V čiastkovom povodí Váhu v 87 z 98 monitorovacích miest neboli splnené požiadavky na kvalitu povrchovej vody minimálne pre jeden sledovaný ukazovateľ. Pre uvedené najbližšie miesta

monitoringu a hodnotenia kvality povrchovej vody boli zistené ukazovatele nevyhovujúce požiadavkám na kvalitu povrchovej vody podľa Prílohy č. 1 k NV:

- Voda Klátovského kanála v Dunajskom Klátove (rkm 1,0) nespĺňala požiadavky na kvalitu povrchovej vody pre všeobecné ukazovatele prekročením limitu pre vápnik. Zo syntetických ukazovateľov špecifického znečistenia vôd (časti C) bol prekročený limit pre ročný priemer bis(2-etylhexyl)ftalátu (DEHP).

- Kanál Gabčíkovo-Topoľníky je recipientom komunálnych odpadových vôd z mestskej čistiarny odpadových vôd v Dunajskej Strede – Kútnikoch (rkm 10,4). Kvalita vody nespĺňala požiadavky na kvalitu povrchovej vody pre všeobecné ukazovatele v dvoch ukazovateľoch a to pre nedostatočný obsah kyslíka a N-NO₂. Ukazovatele ostatných skupín sa nesledovali.

Na území CHVO Žitný ostrov sa spolu nachádza 131 monitorovacích miest so sledovaním kvality podzemných vôd. Kvalita podzemnej vody bola za rok 2019 hodnotená v 59 objektoch monitorovania kvality podzemnej vody štátnej hydrologickej siete SHMÚ, v 24 objektoch monitorovania environmentálnych záťaží ŠGÚDŠ a v 48 objektoch monitorovania zraniteľných oblastí Slovenska VÚVH. Keďže v CHVO sa nenachádzajú vodárenské toky alebo nádrže, do hodnotenia nevstupovali výsledky monitorovania kvality povrchových vôd. Z výsledkov monitorovania tejto oblasti v roku 2019 boli v podzemnej vode najčastejšie zistené nadlimitné koncentrácie železa a mangánu zo skupiny základných fyzikálno-chemických ukazovateľov, porovnaním limitných hodnôt uvedených vo Vyhláške MZ SR č. 247/2017 Z. z.. Distribúcia železa v podzemných vodách závisí najmä od oxidačno-redukčných podmienok v horninovom prostredí. Zvýšené obsahy železa poukazujú na nepriaznivé kyslíkové pomery v podzemných vodách a sú často sprevádzané aj zvýšenými koncentraciami mangánu, ktorý má podobné geochemické vlastnosti. Sú to ukazovatele geogénneho pôvodu, ktoré ovplyvňujú organoleptické vlastnosti vody, avšak v koncentráciách vyskytujúcich sa v podzemnej vode sú zdravotne nezávadné. Najčastejšie prekračovanými ukazovateľmi skupiny dusíkatých látok boli dusičnany a amónne ióny, ktorých nadlimitné koncentrácie boli zaznamenané hlavne v súvislosti s aplikáciou dusíkatých hnojív v poľnohospodársky využívaných oblastiach. Sú to hlavne kvartérne aluviálne náplavy, ale tu je potrebné pripomenúť, že v prípade väčších mocností aluviálnych sedimentov Žitného ostrova je podzemná voda aj v ovplyvnených podmienkach vyhovujúcej kvality.

Hluk a vibrácie

K negatívnym faktorom, ktoré nepriaznivo pôsobia a zhoršujú kvalitu životného prostredia patria hluk a vibrácie. Hlavným zdrojom hluku v riešenom území je doprava. Ide najmä o automobilovú dopravu pozdĺž komunikačnej osi Bratislava – Dunajská Streda s pokračovaním na Komárno. Zrealizovaním obchvatu E 575 prišlo k odbremeneniu tohto cestného ťahu, ale napriek tomu vplyv hluku z dopravy na intravilán mesta je najväčší z tejto komunikácie. Intenzita sa v tesnej blízkosti komunikácie pohybuje na úrovni 60 – 65 dB. Hladiny hluku železničnej dopravy môžu dosahovať pomerne vysoké hodnoty v dôsledku zlých akustických parametrov vlakových súprav a zlého technického riešenia koľajového systému. Základné ekvivalentné hladiny hluku nad 70 dB (A) boli prekročené v celom úseku riešeného územia trate Bratislava – Dunajská Streda.

V posudzovanom území sa nenachádzajú žiadne výrazné trvalé stacionárne zdroje hluku a vibrácií

Odpady

Mesto Dunajská Streda má vypracovaný aj strategický dokument „Program odpadového hospodárstva mesta Dunajská Streda“. V riešenom území je zavedený separovaný zber papiera, skla, plastov, textilu. Úroveň vytriedenia komunálnych odpadov za rok 2019 v meste Dunajská Streda je 40,71%. Na území

mesta je zavedený množstvový zber zmesového komunálneho odpadu pre fyzické osoby – podnikateľov a pre právnické osoby. Pôvodcovia zmesového komunálneho odpadu sú povinní stať sa účastníkmi mestského systému zberu zmesového komunálneho odpadu.

Vykonávať zber, prepravu, zhodnocovanie a zneškodňovanie drobných stavebných odpadov môže len organizácia zodpovedná za zber drobného stavebného odpadu, ktorá má uzatvorenú zmluvu na vykonávanie tejto činnosti s mestom. Náklady na triedený zber odpadov z obalov a z neobalových výrobkov znáša od 1. júla 2016 organizácia zodpovednosti výrobcov, s ktorou má mesto uzatvorenú zmluvu. Organizácia zodpovednosti výrobcov znáša všetky náklady na zber, prepravu a triedenie odpadu z vyhradených výrobkov, vrátane nákladov na zberné nádoby.

Poškodenie vegetácie a ohrozenie biotopov

Vegetácia v katastri obce v prevažnej miere nie je druhového zloženia, ktoré by zodpovedalo druhovému zloženiu potenciálnej prirodzenej vegetácie. Výnimku môžu predstavovať lesné porasty, existujúce porasty drevín v okolí vodných tokov a plôch alebo nelesná drevinová a krovinná vegetácia v remízках. Prírodný charakter môžu mať aj trávno-bylinné porasty alebo vegetácia mokradí a vodná vegetácia.

Priamo dotknuté územie riešenej činnosti sa nachádza na území antropogénnych biotopov s minimálnou druhovou biodiverzitou rastlín a živočíchov. V dotknutej lokalite neboli identifikované biotopy európskeho alebo národného významu v zmysle Prílohy č. 1 k vyhláške č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, ktoré by podliehali osobitnej ochrane v zmysle zákona.²⁸

Zdravie obyvateľstva

Zdravie slovenského obyvateľstva (OECD, 2019) sa za posledných 15 rokov značne zlepšilo a odvetvie zdravotnej starostlivosti prešlo zásadnými reformami. Väčšina ukazovateľov zdravotného stavu obyvateľstva však zostáva pod priemerom EÚ a naprieč etnickými a sociálno-ekonomickými skupinami pretrvávajú značné nerovnosti v zdravotných výsledkoch obyvateľstva. Okrem toho napriek súčasným nízkym úrovňam výdavkov na zdravotníctvo čelí odvetvie zdravotnej starostlivosti dlhodobým problémom fiškálnej udržateľnosti a bude si vyžadovať sústavné zlepšovanie efektívnosti systému zdravotnej starostlivosti.

Stredná dĺžka života pri narodení v roku 2017 bola 77,3 roka, čo predstavuje zvýšenie o štyri roky v porovnaní s rokom 2000, stále je to však takmer o štyri roky menej ako priemer EÚ (80,9 roka). Slovenské ženy žijú približne o sedem rokov dlhšie ako muži. Rozdiel podľa sociálno-ekonomického postavenia je ešte väčší: muži s najvyšším vzdelaním žijú o 14 rokov dlhšie ako muži s najnižším vzdelaním. Stredná dĺžka života mužov a žien vo veku 65 rokov od roku 2000 podstatne vzrástla, ale mnohé roky života po uvedenom veku sú sprevádzané chronickými chorobami a zdravotným postihnutím.

Vybrané ukazovatele o zdravotnom stave obyvateľov okresu Dunajská Streda (RÚVZ DS, 2020):

Pracovné prostredie a pracovné podmienky Okres Dunajská Streda je naďalej charakteristický najmä poľnohospodárskou činnosťou, rastlinnou a živočíšnou výrobou, najmä chovom ošípaných a hovädzieho dobytku, ale vzhľadom na odvetvovú skladbu zamestnancov je dominantou okresu už priemysel.

Po posudzovaní celkovej situácie v okrese z hľadiska ochrany zdravia zamestnancov sa konštatovalo, že výrazné zmeny v pracovných podmienkach vo väčšine podnikov nenastali. Záujem zamestnávateľa

znížiť zdravotné riziko pri práci sa zistil najmä na pracoviskách, kde sa vykonáva riziková práca. Počet zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce v okrese Dunajská Streda k 31.12.2019 je 653 z toho 75 žien.

Počet zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce podľa rizikových faktorov je najvyšší v riziku hluku (485 z toho 66 žien), na druhom mieste v riziku chemických látok a zmesí (161 z toho 2 ženy) a na treťom mieste v riziku vibrácií (128 mužov). Podľa prevažujúcej činnosti najviac zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce je v priemyselnej výrobe (504 z toho 56 žien), ďalej v dodávke vody (51 mužov, v správe vnútorných vôd) a v dodávke elektriny (44 mužov). Vo vykazovanom období (2019) rovnako ako v predchádzajúcom roku nebola hlásená choroba z povolania. V hodnotenom roku nebola evidovaná organizácia, v ktorej by sa choroby z povolania rovnakého druhu vyskytli opakovane v posledných rokoch.

Zdravotnícke zariadenia:

Nemocnica s poliklinikou Dunajská Streda, člen siete nemocníc Svet zdravia, a.s. – počet lôžok 434 a Vitalita n.o. Lehnice, počet lôžok 214 z toho 94 lôžok na oddelení pre dlhodobu chorých a 30 lôžok na oddelení FBRL, ktoré funguje od 1.7.2019. V zariadení je umiestnený DSS a zariadenie opatrovateľskej starostlivosti s kapacitou 90 osôb.

Hemodialyzačný stacionár v Dunajskej Strede, Denný stacionár Jesenius Samaria s.r.o. Šamorín, Denný stacionár neurologického oddelenia NsP Dunajská Streda, Dermatovenerologický stacionár Šamorín, Detský stacionár - prevádzkovateľom je JuvenaliaA s.r.o. v Dunajskej Strede. Primárna ambulantná starostlivosť: Viacodborová ambulancia s operačnou sálou - Sagax s.r.o., počet ambulancií praktického lekára pre dospelých - 48 neštátne, počet ambulancií pre deti a dorast 22 neštátne, počet lekární v okrese je 51.

Stručná epidemiologická charakteristika okresu Dunajská Streda:

V roku 2019 bol vývoj epidemiologickej situácie v okrese Dunajská Streda priaznivý, najmä u tých prenosných ochorení, ktoré sú preventabilné očkovaním. Vykázaných bolo v epidemiologickom informačnom systéme EPIS 1852 infekčných ochorení a 70621 ochorení na akútne respiračné ochorenia a chrípku. Pracovníkmi oddelenia epidemiológie bolo v roku 2019 vyšetrených 1368 ohnisk prenosných ochorení.

IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE

Zámer je predložený v jednom variante, navrhovateľ v zmysle § 22 ods. 6 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie podal príslušnému orgánu žiadosť o upustenie od požiadavky variantného riešenia. Okresný úrad Dunajská Streda, odbor starostlivosti o ŽP upustil od požiadavky variantného riešenia zámeru, vid' rozhodnutie v Prílohe č. 3.

1. Požiadavky na vstupy

1.1. Záber pôdy

Nakoľko sa jedná o činnosť v existujúcom areáli, navrhovaná činnosť nevyžaduje záber poľnohospodárskej alebo lesnej pôdy a nedôjde k rozšíreniu zastavaného územia.

1.2. Spotreba vody

Pre navrhovanú činnosť mobilného zariadenia nie je potrebný odber vody.

Areál nie je napojený na verejný vodovod ani kanalizáciu. Pitný režim je riešený formou balenej vody, hygiena mobilným WC s vodou pre hygienickú potrebu.

1.3. Potreba energetických zdrojov

Pri prevádzke mobilného zariadenia, nie je požiadavka na napojenie na elektrickú energiu alebo plyn.

Na prevádzku mobilného zariadenia je potrebná motorová nafta. Spotreba nafty je závislá od charakteru a vlastností spracovávanej suroviny, ako aj od spôsobu nakladania. Obvyklá spotreba PHM pri stredne ťažkých podmienkach a ku tomu adekvátnej produktivite stroja je od 16 do 26 litrov PHM / mth.

1.4 Spotreba vstupných surovín

Vstupné suroviny pre navrhovanú činnosť predstavujú stavebné odpady. Zoznam stavebných odpadov s ktorými sa plánuje nakladať:

Kat. č.	Názov odpadu	Kategória odpadu
17 01 01	betón	O
17 01 02	tehly	O
17 01 03	škridly a obkladový materiál a keramika	O
17 01 07	zmesi betónu, tehál, škridiel, obkladového materiálu a keramiky iné ako uvedené v 17 01 06	O
17 03 02	bitúmenové zmesi iné ako uvedené v 17 03 01	O
17 08 02	stavebné materiály na báze sadry iné ako uvedené v 17 08 01	O
17 09 04	zmiešané odpady zo stavieb a demolácií iné ako uvedené v 17 09 01, 17 09 02 a 17 09 03	O

1.5. Dopravná a iná infraštruktúra

Dopravné napojenie na hodnotený pozemok (kde je určená plocha, ktorá slúži na umiestnenie a výkon mobilného zariadenia v prípade nevykonávania činnosti výjazdu na drvenie – zhodnocovanie stavebných odpadov) je zabezpečené z cesty II/507, ktorá spája Dunajskú Stredú a Gabčíkovo.

Toto napojenie je dostatočné, bez potreby zmien.

Pozemok a určená plocha na mobilné zariadenie je dostatočnej veľkosti na odstavenie a dočasné parkovanie vozidiel a z pohľadu celkovej infraštruktúry je vyhovujúca.

Z dôvodu, že ide o mobilné zariadenie, ktoré bude väčšinu času mimo uvedeného pozemku, nie je predpoklad reálneho navýšenia dopravy v hodnotenej lokalite – navýšenie bude zanedbateľné.

1.6. Nároky na pracovné sily

Počas prevádzky navrhovanej činnosti sa predpokladajú 1-2 zamestnanci zabezpečujúci obsluhu mobilného zariadenia.

2. Údaje o výstupoch

2.1. Zdroje znečisťovania ovzdušia

Činnosť prevádzky zhodnocovanie stavebných odpadov mobilným čelustovým drvičom predstavuje mobilný zdroj znečisťovania ovzdušia. V súvislosti s emisiami do ovzdušia môžeme predpokladať so vznikom emisii pri výkone činnosti mobilného zariadenia:

- 1) Emisie zo spaľovania nafty (hlavne NO₂ a CO) - Naftový motor- pohon a výkon činnosti zariadenia.
- 2) Emisie tuhých znečisťujúcich látok (ďalej len: TZL) - Drvenie stavebných odpadov

Jedná sa o mobilné zariadenie, kde nie sú určené emisné limity ani povinnosti ohľadom merania a zisťovania emisií. Avšak v rámci prevádzky by mali byť dodržiavané podmienky prevádzkovania jednotlivých zariadení určených výrobcom. Taktiež pri činnostiach, pri ktorých môžu vznikať prašné emisie, a v zariadeniach, v ktorých sa upravujú, dopravujú, nakladajú, vykladajú alebo skladujú prašné materiály, je potrebné využiť technicky dostupné prostriedky s ohľadom na primeranosť nákladov na obmedzenie prašných emisií. Ak ide o úpravu stavebného odpadu, napríklad drvenie a súvisiace činnosti, ktoré sú vykonávané na voľnom priestranstve a pre ktoré nemožno podľa najlepšej dostupnej techniky riešiť odprašovanie zakapovaním a odlučovaním, je potrebné udržiavať dostatočnú vlhkosť na zabránenie alebo obmedzenie prašnosti. Obmedzenie prašnosti sa bude realizovať namontovaným kropiacim zariadením.

2.2. Odpadové vody

Z povahy navrhovanej činnosti môžeme konštatovať, že sa nepredpokladá produkcia odpadových vôd. Splaškové vody pri prevádzke nevznikajú, hygienické zariadenie bude riešené prostredníctvom pravidelne vyvážanej mobilnej toalety.

Dažďové vody zo spevnených plôch budú vsakované na pozemku alebo sa prirodzene odparia do ovzdušia. Vody používané na odprášenie (neobsahujú znečisťujúce látky) sa vo väčšinovej miere prenesú do konečnej vlhkosti recyklovaného materiálu. Menšie množstvo môže voľne vsakovať do okolitej pôdy, alebo sa zo spevnených plôch odparí do ovzdušia.

2.3. Odpady

Pri výkone činností mobilného zariadenia je predpoklad vzniku odpadu a to najmä odpadu v súvislosti s údržbou a servisom technických zariadení. Podľa katalógu odpadov ide o odpady zaradené v kategórii ostatný, v menšom množstve aj nebezpečný odpad:

Kat. č.	Názov odpadu	Kategória odpadu
13 01 10	nechlórované minerálne hydraulické oleje	N
13 01 11	syntetické hydraulické oleje	N
13 02 05	nechlórované minerálne motorové, prevodové a mazacie oleje	N
13 02 06	syntetické motorové, prevodové a mazacie oleje	N
15 01 01	obaly z papiera a lepenky	O
15 01 02	obaly z plastov	O

15 01 04	obaly z kovu	O
15 01 06	zmiešané obaly	O
15 01 10	obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami	N
15 01 11	kovové obaly obsahujúce nebezpečný tuhý pórovitý základný materiál (napríklad azbest) vrátane prázdnych tlakových nádob	N
15 02 02	absorbenty, filtračné materiály vrátane olejových filtrov inak nešpecifikovaných, handry na čistenie, ochranné odevy kontaminované nebezpečnými látkami	N
16 06 01	olovené batérie	N

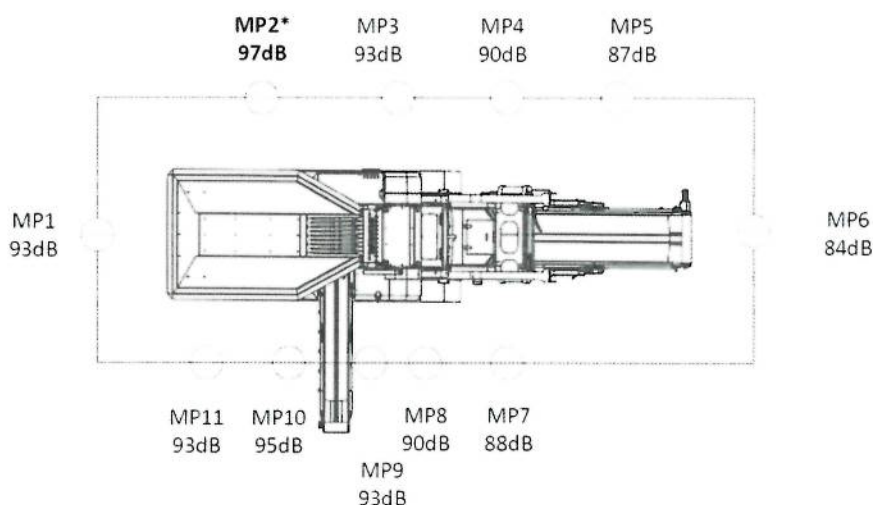
Servisné a údržbové práce na mobilnom zariadení, pri ktorých je predpoklad vzniku nebezpečných odpadov, budú uskutočňované v servisnom centre dodávateľa zariadenia. Ten bude následne plniť povinnosti pôvodcu odpadu. V prípade, že by nastala situácia, kedy by sa servisné práce uskutočnili na mieste navrhovateľa, tak navrhovateľ bude plniť príslušné legislatívne povinnosti - bude viesť evidenciu odpadov podľa vyhlášky MŽP SR č. 366/2015 Z.z. o evidencnej povinnosti a ohlasovacej povinnosti v znení neskorších predpisov. Ročné množstvá odpadov, s ktorými sa v sledovanom období nakladá budú ohlasované príslušným úradom. Pri preprave nebezpečných odpadov budú vystavované sprievodné listy a bude vedená evidencia o preprave v zmysle zákona. Taktiež budú dodržiavané ostatné legislatívne povinnosti držiteľa odpadov.

2.4. Hluk a vibrácie

V súvislosti s navrhovanou činnosťou bude hluk generovaný drviacim zariadením a manipulačnou technikou (nakladač). Prevádzka zariadenia je obmedzená len na dennú dobu v čase 6:00 - 18:00.

Najbližšia obytná zóna je od určeného miesta pre mobilné zariadenie vzdialená severovýchodne približne 200 metrov, oddelená betónovým plotom, cestnou komunikáciou a pásom zelene s prevahou stromov a krovín.

Hluk mobilného zariadenia McCloskey J35 sa pohybuje v jednotlivých bodoch merania (MP1 až 10) v nasledujúcich hodnotách (merané vo vzdialenosti 1m od mobilného zariadenia):

Zvyšujúcou vzdialenosťou sa meraný hluk znižuje nasledovne:

Po preštudovaní viacerých verejne dostupných hlukových štúdií na podobné mobilné drviace zariadenia môžeme konštatovať, že výsledky meraní sú približne rovnaké a v prípade orientačného zosumarizovania, môžeme konštatovať nasledujúce zistenia. Vo vzdialenosti cca 10 metrov od mobilného zariadenia v prevádzke, sa hladina hluku pohybuje v hodnote 70 – 95 dB. Pri zvyšovaní vzdialenosti hladina hluku postupne klesá a vo vzdialenosti cca 130 m sa pohybuje už len v hodnote 45 – 50 dB. V našom prípade sa smerom k obytnej zóne nachádzajú ešte zvukové bariéry v podobe betónového plota a pásu zelene s vysokým zarastením a prevahou stromov a krovín v šírke cca 40 metrov.

Vzhľadom na situovanie navrhovanej činnosti v priemyselnej oblasti a vzdialenosti a polohu okolitého obytného územia sa nepredpokladá počas prevádzky mobilného zariadenia taký príspevok imisií hluku, ktorý by spôsobil prekročenie povolených limitov stanovených vyhláškou MZ SR č.549/2007 Z.z. pred oknami najbližších obytných objektov.

J35 Sound Pressure Levels at specified distances

Distance (m)	Measurements in dB, A weighted										
	MP1	MP2*	MP3	MP4	MP5	MP6	MP7	MP8	MP9	MP10	MP11
1	93	97	93	90	87	84	88	90	93	95	93
5	79	83	79	76	73	70	74	76	79	81	79
10	73	77	73	70	67	64	68	70	73	75	73

3. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

3.1. Vplyvy na prírodné prostredie (pôda, horninové prostredie, povrchová a podzemná voda)

Realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde k novému záberu pôdy. Pre navrhované mobilné zariadenia nie je potrebné vybudovať nové spevnené plochy. Ide o mobilné zariadenie, takže aj v prípade presunu do inej lokality zariadenie nebude mať nároky na zmeny ohľadom horninového prostredia. Potenciálnym negatívnym vplyvom na pôdy ale aj na podzemné a povrchové vody je náhodná havarijná situácia, ktorej dôsledkom by bol únik znečisťujúcich látok v rámci zariadenia (pohonné hmoty a oleje). V prípade realizačného variantu bude zvýšená pravdepodobnosť havarijných situácií v súvislosti s prítomnosťou mobilného zariadenia. Toto riziko však nie je významnejšie než pri iných priemyselných činnostiach. Havarijnej situácii však možno účinne predísť dôsledným dodržiavaním bezpečnostných a prevádzkových opatrení v zmysle platnej legislatívy. Prevádzka mobilného zariadenia bude realizovaná tak, aby bola v prípade havárie maximálne eliminovaná možnosť kontaminácie pôdy alebo vôd.

Vzhľadom na vyššie uvedené hodnotíme vplyv navrhovanej činnosti na pôdu, horninové prostredie, povrchové a podzemné vody v porovnaní so súčasným stavom ako **zanedbateľný vplyv**.

3.2. Vplyvy na ovzdušie a miestnu klímu

Počas prevádzky mobilného zariadenia bude dochádzať k lokálnemu znečisťovaniu ovzdušia v jej okolí a v okolí dopravných trás prevozu materiálov, najmä vplyvom zvýšenej prašnosti a vyššieho obsahu výfukových plynov z nákladnej dopravy a mobilného zariadenia.

Navrhovanou činnosťou dôjde k produkcii emisií PM₁₀, CO, NO₂, a SO₂. Pôjde o krátkodobý a bodový/plošný vplyv, ktorého trvanie sa predpokladá v súvislosti s objemom zhodnocovaného odpadu a s časom trvania zhodnocovania odpadu. Tento vplyv je zmierniteľný prevádzkovými opatreniami a to predovšetkým kropením - odprášením technológie drviča.

Celkový vplyv na ovzdušie vyplývajúcu z prevádzky mobilného zariadenia a súvisiacej dopravy hodnotíme ako **málo významný vplyv**.

3.3. Vplyvy na faunu, flóru, a na krajinu

Realizáciou hodnotenej činnosti nedôjde k zásahom do prvkov územného systému ekologickej stability ani do interakčných prvkov. Nedôjde k reálnemu ohrozeniu fauny ani flóry. Lokalita hodnoteného územia sa nachádza v antropogénne zmenenej krajine. Nedôjde ani k zmene krajinnej štruktúry ani funkčného využitia dotknutého územia.

Vplyv na faunu, flóru a na krajinu hodnotíme **zanedbateľný vplyv**.

4. Hodnotenie zdravotných rizík

Prevádzka mobilného zariadenia pri dodržaní platných bezpečnostných a hygienických limitov nebude zdrojom toxických alebo iných škodlivín, ktoré by významným spôsobom zvýšili zdravotné riziká dotknutého obyvateľstva.

Možné negatívne vplyvy posudzovanej činnosti na život a zdravie zamestnancov prevádzky predstavujú: práca v hlučnom prostredí, manipulácia a skladovanie prašných materiálov.

Všeobecné zásady dodržiavania bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a konkrétne povinnosti zamestnávateľa sú určené príslušnou legislatívou, v rámci ktorej budú posúdené riziká pri všetkých činnostiach vykonávaných zamestnancami. Na základe zistení budú prijaté také opatrenia, aby bolo toto riziko vylúčené, resp. minimalizované. Obsluha technologických zariadení vyžaduje riadne zaškolenie, pravidelnú kontrolu a preskúšavanie pracovníkov.

Kritériom pre posudzovanie účinkov hluku je nariadenie vlády SR č. 549/2007 Z.z., ktoré vo vonkajšom priestore v obytnom území stanovuje najvyššie prípustné ekvivalentné hladiny hluku 50 dB pre denný čas a 45 dB pre nočný čas. Vzdialenosť obytného územia od plánovanej výrobnjej činnosti je dostatočnou zárukou, že vplyvom prevádzky mobilného zariadenia tieto limity nebudú prekročené. Tiež budú dodržané denné a nočné prípustné ekvivalentné hladiny hluku v okolí ciest I. a II. triedy, miestnych komunikácií s hromadnou dopravou 60 dB (deň) a 50 dB (noc) vo vzťahu k preprave v rámci navrhovanej činnosti.

Vzhľadom k uvedenému hodnotíme zvýšenie zdravotného rizika v súvislosti s navrhovanou činnosťou **málo významné**.

5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na biodiverzitu a chránené územia

Zájumové územie je súčasťou hydrogeologickej štruktúry, časť ktorej bola vyhlásená Nariadením vlády SSR č. 46 z 19. apríla 1978 za prvú chránenú vodohospodársku oblasť na Slovensku. Všetky činnosti

v tomto území sú limitované citovaným nariadením riadené príslušnými orgánmi s cieľom ochrany tejto oblasti. Činnosť prevádzky mobilného zariadenia v tomto území nie je vylúčená ani obmedzená. Prevádzka mobilného zariadenia bude realizovaná tak, aby bola maximálne eliminovaná možnosť kontaminácie pôdy alebo vôd.

Navrhovaná činnosť je lokalizovaná v území s prvým stupňom ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, mimo území európskeho významu, chránených vtáčích území a súčasnej sústavy chránených území.

Vzhľadom na umiestnenie navrhovanej činnosti môžeme predpokladať, že jej realizácie nebude mať reálny vplyv na chránené územia – pôjde o **zanedbateľný vplyv**

6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia

Prehľad posúdenia najvýznamnejších vplyvov z navrhovanej činnosti počas jej prevádzky:

Vplyvy na životné prostredie	Positívny (p) / negatívny (n)	Významovosť vplyvu*	priamy	nepriamy	kumulatívny	krátkodobý	dlhodobý	dočasný	trvalý
Vplyv na pôdu	n	1	x			x		x	
Vplyv na horninové prostredie	n	0	x					x	
Vplyv na podzemnú vodu	n	1	x			x		x	
Vplyv na povrchovú vodu	n	0		x		x		x	
Vplyv na ovzdušie - emisie znečisťujúcich látok do ovzdušia	n	2	x			x		x	
Vplyv na hlukové zaťaženie obytných oblastí	n	2	x			x		x	
Vplyv na faunu a flóru	n	1	x			x		x	
Vplyv na zvýšenie zdravotných rizík	n	2	x			x		x	
Vplyv na chránené územia	n	1	x			x		x	
Vplyv na rozvoj regiónu	p	2	x			x		x	

* 0 – bez významu, 1 - zanedbateľný, 2 - málo významný, 3 – stredne významný, 4 - významný

7. Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

Navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na životné prostredie presahujúci štátne hranice Slovenskej republiky.

8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území

Nie sú známe žiadne očakávané súvislosti, ktoré by s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území mohli vyvolať alebo zvýšiť negatívne vplyvy na okolité životné prostredie.

9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti

Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti sú spojené s možnými havarijnými stavmi, zlyhaním techniky, resp. ľudského faktora a neočakávaných vonkajších vplyvov. Správnym nastavením procesov a postupov vrátane zabezpečenia havarijnej pripravenosti je možné týmto stavom predchádzať a minimalizovať ich.

10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie

Navrhovaný variant

Hlavným opatrením je dôsledné dodržiavanie platných technologických, bezpečnostných a protipožiarnych predpisov a predpisov legislatívy ochrany životného prostredia, najmä:

Povrchové a podzemné vody

- s nebezpečnými látkami manipulovať len na spevnených plochách zabezpečených voči úniku do prostredia

Ovzdušie

- mobilný zdroj znečisťovania ovzdušia prevádzkovať tak, aby boli v maximálnej miere znížené možné emisie vypúšťané do ovzdušia
- pri činnostiach, pri ktorých môžu vznikať prašné emisie budú využité technicky dostupné prostriedky na obmedzenie vzniku týchto prašných emisií (napr. kropenie stavebného odpadu sa bude realizovať namontovaným kropiacim zariadením)
- vykonávať pravidelnú kontrolu a servis mobilného zariadenia

Odpady

- zaraďovať odpady podľa Katalógu odpadov
- odpady zhromažďovať na vyhradených miestach, nakladať s nimi tak, aby nebolo ohrozené životné prostredie
- uprednostňovať zhodnocovanie produkovaných odpadov pred ich zneškodňovaním
- viesť a uchovávať evidenciu o druhoch a množstve odpadov, s ktorými nakladá a o ich zhodnotení a zneškodnení

Hluk

- pri realizácii navrhovanej činnosti sa bude používať typové zariadenie vhodné k danej činnosti a zabezpečiť sa jeho pravidelná údržba a kontrola
- práce vyznačujúce sa vyššími hladinami hluku sa budú vykonávať len v denných hodinách,

Organizačné a prevádzkové opatrenia

- pri prevádzke bude zavedený program kontroly a údržby zariadenia a program školenia a informovanosti zamestnancov o správnom používaní zariadenia a o preventívnych opatreniach na zníženie špecifického nebezpečenstva pre životné prostredie,
- pred začatím prevádzky bude vypracovaná prevádzková dokumentácia vrátane prevádzkového poriadku zariadenia na zhodnocovanie odpadov,
- prevádzkovateľ bude dodržiavať predpisy týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

11. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala

V prípade, že sa nebude realizovať navrhovaná činnosť, existujúci pozemok ostane súčasným stave so súčasnými vstupmi a výstupmi do zložiek životného prostredia. V nulovom variante by pretrvával stav totožný so súčasným stavom jednotlivých zložiek životného prostredia – charakteristika zložiek ako reliéf, horninové prostredie, povrchové a podzemné vody, ovzdušie, biota, pôdy a obyvateľstvo by sa nemenila. Nadalej by územie bolo priemyselne využívané ako v súčasnosti.

12. Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi

Navrhovaná činnosť je v súlade s Územným plánom mesta Dunajská Streda.

Územie je v územnom pláne zaradené ako polyfunkčné územie výroby a služieb.

13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov

Metodický postup hodnotenia navrhovanej činnosti bol vykonaný v súlade so zákonom NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov. Význam očakávaných vplyvov bol vyhodnotený vo vzťahu k povahe a rozsahu navrhovanej činnosti a miestu vykonávania navrhovanej činnosti.

Na základe získaných výsledkov možno konštatovať, že navrhovaná činnosť v posudzovanom území, pri dodržaní navrhovaných opatrení na zmiernenie vplyvov, nespôsobí významné environmentálne vplyvy, pre ktoré by bolo nutné stanoviť ďalší postup hodnotenia vplyvov na životné prostredie.

Z vyššie uvedených dôvodov odporúčame ukončiť proces EIA v štádiu zisťovacieho konania. Ďalšie aktivity z hľadiska posudzovania vplyvov na životné prostredie navrhujeme posunúť do etapy ďalšieho povoľovania mobilného zariadenia na zhodnocovanie stavebných odpadov.

V. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU (VRÁTANE POROVNANIA S NULOVÝM VARIANTOM)

Zámer je predložený v jednom variante, navrhovateľ v zmysle § 22 ods. 6 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie podal príslušnému orgánu žiadosť o upustenie od požiadavky variantného riešenia. Okresný úrad Dunajská Streda, odbor starostlivosti o ŽP upustil od požiadavky variantného riešenia zámeru, viď Rozhodnutie v Prílohe č. 3.

Výber optimálneho variantu sa uskutočnil z nasledovných posudzovaných variantov riešenia:

Nulový variant

Posudzuje predpokladaný vývoj územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala. Územie by si ponechalo terajší charakter.

Navrhovaný variant

Uskutočnenie navrhovanej činnosti: Zhodnocovanie stavebných odpadov mobilným čeľusťovým drvičom J35.

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Tvorba súboru kritérií je založená na určení hodnotiacich indikátorov, ktoré môžeme zoradiť do 3 skupín:

- environmentálne kritériá porovnanie vývoja zložiek ŽP a vplyvov na zdravie a "pohodu" obyvateľstva v prípade realizovania a nerealizovania činností,
- technické kritériá - alternatívne technické riešenia a vzťah BAT (najlepším dostupným technikám),
- sociálno-ekonomické kritériá - porovnanie socio-ekonomického vývoja v oblasti vrátane vplyvov na obyvateľstvo z demografického a socio-ekonomického aspektu.

Všetky skupiny sú rovnako významné.

2. Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty

Vstupom do hodnotenia činnosti je jedno variantné riešenie.

Pozitívne a negatívne vplyvy jednotlivých variantov, priame aj nepriame sú detailne analyzované v predchádzajúcej kapitole o predpokladaných vplyvoch.

Z čiastkových porovnaní jedného realizačného a tzv. nulového variantu vyplynulo nasledovné:

- pri hodnotení environmentálnych kritérií, technických kritérií a sociálno-ekonomické kritériá bol realizačný variant výhodnejší ako nulový variant.

Navrhovanú činnosť navrhujeme ako **optimálny variant**.

3. Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu

Negatívne vplyvy navrhovanej činnosti identifikované v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie pri dodržaní navrhovaných opatrení nedosahujú parametre, ktoré by spôsobovali negatívne zmeny kvality životného prostredia dotknutého územia a jeho širšieho okolia a taktiež nevytvárajú predpoklady pre negatívne ovplyvnenie zdravotného stavu obyvateľov širšieho dotknutého územia.

Pri dodržaní legislatívnych a navrhovaných technologických opatrení a podmienok prevádzkovania môžeme predpokladať, že navrhovaná činnosť „Zhodnocovanie stavebných odpadov mobilným čeľuštovým drvičom J35“, bude v súlade s trvalo udržateľným vývojom obce a regiónu s nasledovnými pozitívnymi vplyvmi:

- Vytvorí sa predpoklad na zvýšenie percenta recyklácie stavebných odpadov,
- Činnosť zhodnocovania odpadov je činnosť, ktorá naplňuje hlavné ciele a hierarchiu odpadového hospodárstva,
- Dôjde k šetreniu primárnych zdrojov nerastných surovín,
- Spracovaním odpadu na mieste vzniku dochádza k zníženiu nárokov na prepravu, so spríevodným pozitívnym dopadom na zníženie tvorby hluku a emisií,
- Znížia sa nároky na záber pôd pre skládkovanie stavebných odpadov,
- Ekonomický prínos - recyklát je lacnejší ako prírodné kamenivo.

VIII. MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU

Miesto vypracovania zámeru: Bratislava
Dátum vypracovania zámeru: August 2022

IX. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia zámeru.

Ing. Adam Čevela
konzultant v oblasti ochrany ŽP

SCPC, s.r.o.
Púchovská 8
831 06 Bratislava
Mob: 0948 002 241
cevela@scpc.sk
www.scpc.sk

2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom (pečiatkou) spracovateľa zámeru a podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

Potvrdzujeme správnosť údajov uvedených v tejto dokumentácii.

Oprávnený zástupca spracovateľa zámeru:

.....
Ing. Adam Čevela
SCPC, s.r.o.

Oprávnený zástupca navrhovateľa:

.....
Mgr. Darina Szomolaiová, konateľ
EKOM PLUS, s.r.o.

VI. MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA

Príloha č. 1: Situácia umiestnenia zámeru

Príloha č. 2: Zobrazenie umiestnenia prevádzky s parcelnými číslami

Príloha č. 3: Upustenie od požiadavky variantného riešenia

VII. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU

1. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer, a zoznam hlavných použitých materiálov.

Použitá literatúra a materiály:

- 1) Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002, Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR, Banská Bystrica: Slovenská agentúra životného prostredia,
- 2) Územný plán mesta Dunajská Streda a jeho zmeny a doplnky
- 3) Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Dunajská Streda na roky 2022 – 2027

Internetové zdroje

- www.sopsr.sk
- www.shmu.sk, <https://neisrep.shmu.sk>
- <https://zbgis.skgeodesy.sk/>
- www.sazp.sk
- www.statistics.sk
- www.envirportal.sk
- www.zakonypreludi.sk
- www.freemap.sk
- <http://datacube.statistics.sk/>

2. Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru

Žiadosť o upustenie spracovania variantného riešenia bola podaná na Okresný úrad Veľký Krtíš (OSŽP) ktorý následne upustil od variantného riešenia, vid' Príloha č. 3.

Okrem uvedeného neboli pred vypracovaním predmetného zámeru k navrhovanej činnosti vyžiadané žiadne vyjadrenia alebo stanoviská.

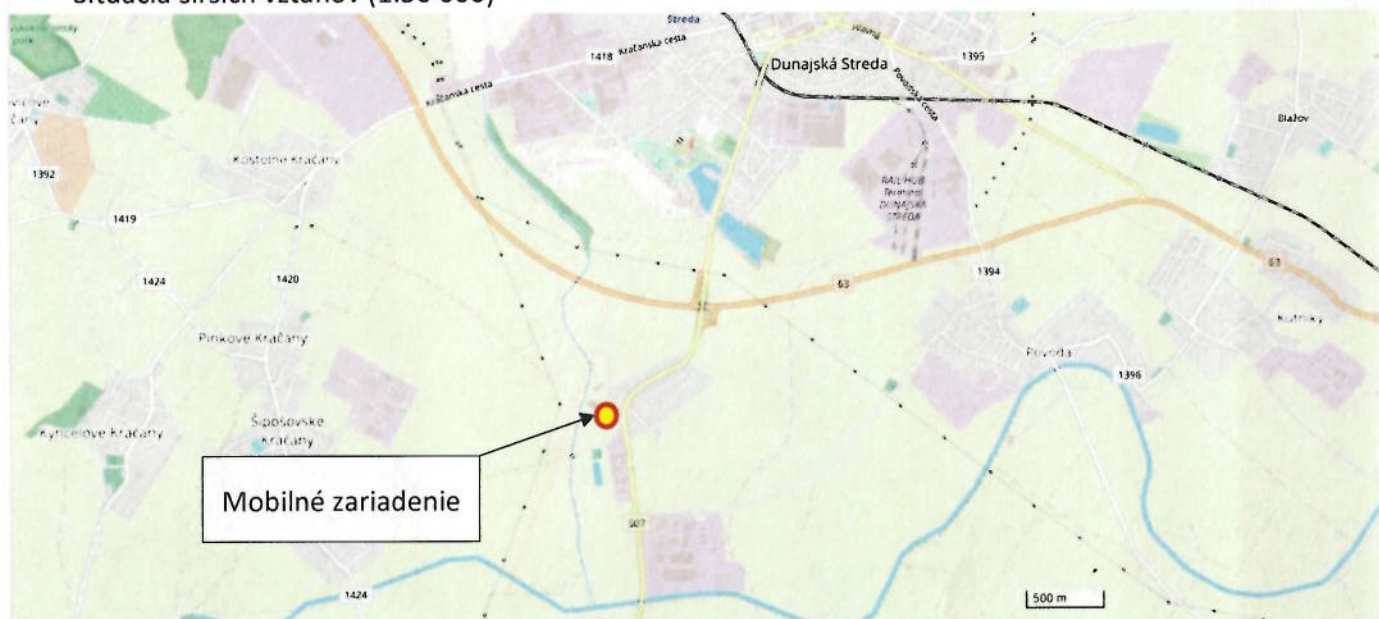
3. Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie

V zámere boli uvedené všetky informácie týkajúce sa doterajšieho postupu prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie.

Príloha č. 1: Situácia umiestnenia zámeru

Mapy širších vzťahov s označením umiestnenia zmeny navrhovanej činnosti v danej obci a vo vzťahu k okolitej zástavbe

Situácia širších vzťahov (1:50 000)

Umiestnenie mobilného zariadenia v rámci pozemku

Zdroj: <https://www.freemap.sk>

Príloha č. 2: Zobrazenie umiestnenia prevádzky s parcelnými číslami

Zdroj: <https://zbgis.skgeodesy.sk/>

Príloha č. 3: Rozhodnutie – upustenie od variantného riešenia

OKRESNÝ
ÚRAD
DUNAJSKÁ STREDA

odbor starostlivosti o životné prostredie

Korzo Bélu Bartóka 789/3, 929 01 Dunajská Streda

OU-DS-OSZP-2022/018043-02

Dunajská Streda 15.08.2022

ROZHODNUTIE

Okresný úrad Dunajská Streda, odbor starostlivosti o životné prostredie ako príslušný orgán štátnej správy podľa § 1 ods. 1 písm. c) a § 5 ods. 1 zákona NR SR č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších a podľa ust. § 53 ods. 1 písm. c) a § 56 písm. b) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 24/2006 Z. z.“), na základe žiadosti navrhovateľa EKOM PLUS s.r.o., Kračanská cesta 785/41, 929 01 Dunajská Streda, podľa § 22 ods. 6 zákona č. 24/2006

upúšťá od vypracovania variantného riešenia

navrhovanej činnosti, „Zhodnocovanie stavebných odpadov Mobilným čelustovým drvičom J35“

O d ô v o d n e n i e

EKOM PLUS s.r.o., Kračanská cesta 785/41, 929 01 Dunajská Streda, s. r. o., Kostolné Kračany č. 436, 930 03 (ďalej len navrhovateľ) predložil 03.08.2022 Okresnému úradu Dunajská Streda, odboru starostlivosti o životné prostredie (ďalej len Okresný úrad DS, OSŽP) žiadosť o upustenie od variantného riešenia navrhovanej činnosti „Zhodnocovanie stavebných odpadov Mobilným čelustovým drvičom J35“, ktorá bude umiestnená, k. ú. Mliečany, č. p. 284/1, 2, 287/2

Maximálne navrhované množstvo spracovaného stavebného odpadu je 95 000 t/rok, spolu za všetky lokality výkonu mobilného drvenia — zhodnocovania stavebných odpadov. Mobilné zariadenie bude, v prípade nevykonávania činnosti výjazdu na drvenie — zhodnocovanie stavebných odpadov, umiestnené na pozemku, kde navrhovateľ disponuje súhlasom od vlastníka nehnuteľnosti na využívanie, a kde má o prevádzkovaní zariadenia záujem.

Navrhovateľ odôvodnil žiadosť o upustenie variantného riešenia nasledovne:
Pre navrhovanú činnosť nie je k dispozícii iná vhodná lokalita a iný druh technológie.

Okresný úrad DS, OSŽP po zvážení argumentov uvedených žiadosti podľa § 22 ods. 6 zákona upustil od požiadavky variantného riešenia navrhovanej činnosti.

Strana 2 z 2 OU-DS-OSZP/2022/018043

Zámer vypracovaný podľa § 22 a prílohy č. 9 zákona, bude obsahovať jeden variant činnosti, ako aj nulový variant, tzv. variant stavu, ktorý by nastal, ak by sa zámer neuskutočnil.

Žiadateľ priloží k žiadosti zámer počte 2x v listinnom vyhotovení a 1x na elektronickom nosiči dát (formát „rtf“, resp. „pdf“).

Upozornenie:

Ak z pripomienok predložených k zámeru podľa § 23 ods. 4 vyplynie potreba posudzovania ďalšieho reálneho variantu navrhovanej činnosti, zohľadní sa táto skutočnosť v ďalšom konaní podľa zákona.

Poučenie

Proti tomu rozhodnutie nie je možné podať odvolanie z dôvodu, že na vydanie tohto rozhodnutia sa podľa § 64 písm. c) zákona č. 24/2006 Z. z. nevzťahuje zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov.

Mgr. Erika Cafíková
vedúca odboru

